

تاثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش و پرورش

راضیه دیدار^۱

۱- فارغ التحصیل کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهدشت

چکیده

هدف این پژوهش، امکان سنجی استقرار نظام آموزش ضمن خدمت مجازی در آموزش و پرورش شهرستان کهگیلویه بود. تحقیق حاضر، به روش پیمایشی و از نوع توصیفی-همبستگی انجام شد. جامعه‌ی مورد مطالعه، کلیه‌ی معلمان (هنر آموزان) و کارکنان آموزش و پرورش شهرستان کهگیلویه به تعداد ۱۱۰ نفر بودند که براساس جدول کرجسی و مورگان تعداد ۸۶ نفر از آنها به روش تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای محقق ساخته ۲۸ گویه‌ای براساس مقیاس لیکرت بود که پس از تعیین روایی و محاسبه پایایی آن به میزان ۰.۸۶، به اجرا درآمد. جهت تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی (کولموگروف-اسمیرنوف و آزمون تی-استودنت تک متغیره، آزمون رتبه بندی فریدمن) استفاده شد. نتایج آزمون تی-استودنت تک متغیره نشان داد که مولفه‌های امکانات-شرایط، زمینه‌های کاربردی موثر در استقرار نظام آموزشی در راستای آموزش حسابداری در سطح مطلوبی است و همچنین موانع و چالش‌های استقرار نظام آموزش الکترونیکی، در سطح بالایی است ولی عوامل تسهیل‌کننده در سطح نامطلوبی است. همچنین نتایج آزمون فریدمن نشان داد که زمینه‌های کاربردی بیشترین اهمیت و عوامل تسهیل‌کننده کمترین اهمیت را در استقرار نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری دارد. همچنین نتایج نشان داد که سیاست‌های پایین و بالادستی بر روی استقرار نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری تاثیر معناداری دارند.

واژگان کلیدی: آموزش الکترونیکی، قابلیت و شرایط، حسابداری، عوامل تسهیل‌کننده، زمینه‌های کاربردی، سیاست‌های بالادستی نظام آموزشی

۱- مقدمه

آموزش و پرورش یکی از ارکان اصلی پیشرفت و توسعه هر کشوری محسوب می‌شود و یکی از موضوعات مهم حیات بشری، آموزش است که همواره مورد عنایت جوامع انسانی از گذشته تاکنون بوده و طی قرن بیستم میلادی توجه بیشتری را به خود معطوف داشته است. آموزش و پرورش از دیرباز نقش سازنده و اساسی در بقای تداوم فرهنگ و تمدن بشری ایفا کرده است (علاقه بند، ۱۴۰۰).

اقتصاددانان با اطمینان پذیرفته‌اند که پیشرفت سرمایه انسانی تأثیر مهمی بر بهره‌وری و رشد یک دولت دارد. علاوه بر این، تحقیقات کنونی اهمیت نتایج آموزشی را در طول تاریخ ثابت می‌کند؛ بنابراین اندازه‌گیری کیفیت آموزش در طول دوره‌های مختلف می‌تواند حتی این موضوع را که تأثیر نرخ سواد انسانی به‌طور مستقیم بر رشد اقتصادی بلندمدت یک جامعه تأثیر می‌گذارد یا خیر را بررسی کند (هن، ۲۰۲۱).

در دنیای امروز جهانی شدن فرایندی است که حاکمیت و هویت فرهنگی ملل را در سطوح خرد و کلان تحت تأثیر قرار داده است و در عرصه جهانی شدن، نظام‌های آموزش و پرورش نمیتوانند خود را جدا یا دور از فرایند رو به گسترش در نظر بگیرند (جهانیان و محبوبی، ۱۳۹۰). در قوانین بیشتر کشورهای جهان، آموزش بدون هزینه و عمومی است و از حقوق اساسی شهروندان به حساب می‌آید (آکوستا، ۲۰۱۶).

براساس نظرات حقوقدانان، حق آموزش و پرورش رایگان و اجباری برای کودکان در قامت یک اصل کلی قابل پذیرش است (نولان، ۲۰۱۹). به طور کلی، کشورهای مختلف با توجه به شرایط خاص خود، سیاست‌های کلان اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و درجه توسعه یافتگی، ممکن است اهداف گوناگونی را در نظر بگیرند (آکوستا، ۲۰۱۶).

برای مثال، در کشور توسعه‌یافته‌ای مانند ژاپن، نظام آموزشی را میتوان با تقسیم‌بندی به ۴ بخش سیاست‌های کلان، مدیریت ملی و محلی، محتوای آموزش و مدیریت مدرسه و نقش حکومت، جامعه مدنی، والدین و دانش‌آموزان در طول فرایندهای مربوط به هر یک از این بخشها، با تمرکز بر مفاهیم تعامل، مشارکت، همکاری، کار گروهی، جامعه‌پذیری و بین‌المللی‌گرایی مطالعه کرد که یافته‌ها نشان از وجود تعامل بالا در تمام سطوح سیاست‌گذاری آموزشی است (عسگری و همکاران، ۱۳۹۷). اما در ایران، با وجود سابقه طولانی آموزش و پرورش رسمی و به‌رغم افزایش نرخ ثبت‌نام و تمام پیشرفت‌هایی که طی چند دهه اخیر در این حوزه رخ داده، آموزش و پرورش همگام با سطح جهانی پیش نرفته است که کیفیت پایین آموزش، به‌ویژه در مقطع ابتدایی، از جمله دلایل اصلی آن به شمار می‌رود.

آموزش حسابداری در دانشگاه‌ها نقش مهمی در تربیت حسابداران حرفه‌ای دارد. قبل از شیوع کووید ۱۹ یعنی تا نیمسال اول سال تحصیلی ۲۰۱۹-۲۰۲۰، دانشگاه‌های ایران دروس تخصصی در این زمینه را به صورت حضوری به دانشجویان خود تدریس می‌کردند که رایج‌ترین روش آموزش حسابداری در سراسر جهان نیز بود. پس از شیوع کووید ۱۹، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی مجبور به استفاده از روش‌های آموزش آنلاین برای پیشگیری از شیوع این بیماری شدند و به دلیل شرایط غیرمنتظره و نبود زیرساخت‌های مناسب، با چالش‌های زیادی در آموزش روبه‌رو شدند (طباطبائیان و همکاران، ۲۰۲۱). برخی از چالش‌های پیاده‌سازی روش آموزش آنلاین در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ شامل عدم دسترسی به اینترنت برای دانشجویان روستایی، قطعی برق، عدم توانایی مالی در خرید گوشی‌های هوشمند، تبلت یا لپ‌تاپ است. سواد کامپیوتری کم معلمان، مشکل در توضیح مفاهیم حسابداری، عدم تعامل، عدم امنیت امتحان، ناآشنایی با طراحی سوالات امتحانی مناسب، پشتیبانی فنی ناکافی (سانگستر و همکاران، ۲۰۲۰) و مشکل در طراحی و به‌روز رسانی اطلاعات و مسائل فنی (گرابینسکی و همکاران، ۲۰۲۰) می‌باشد.

چالش‌ها به خودی خود به معنای محدودیت مطلق و مانعی برای ادامه تحصیل نیستند. رویکرد متفاوت به چالش‌هایی که در طول همه‌گیری کووید-۱۹ پدیدار شد، نشان می‌دهد که هر یک می‌توانند مسیری به سوی تکامل، نوآوری و پیشرفت باشند و فرصت‌هایی برای تغییر خوب هستند. هر محدودیتی همچنین می‌تواند فرصتی برای ایجاد مهارت، پیشرفت و نوآوری باشد. با بررسی روند تغییرات آموزش حسابداری در جهان، نیاز روزافزون به استفاده از آموزش آنلاین را می‌توان مشاهده کرد. با گسترش استفاده از آموزش آنلاین به دلیل شیوع ویروس کرونا، چشم‌انداز استفاده از این روش آموزشی در آینده وجود دارد (رحمونی، ۲۰۲۰).

به دلیل پیچیدگی مشاغل و شکاف بین دانشگاه‌ها و صنایع، از زمان ظهور فناوری‌های جدید، نیاز به تغییر آموزش حسابداری وجود داشته است. با شروع آموزش آنلاین برای جلوگیری از شیوع کووید-۱۹، دانشگاه‌ها و دانشگاهیان در ایران با محدودیت‌هایی مانند مسائل فنی و زیرساختی، عدم توجه و تمرکز دانشجویان در کلاس‌های مجازی، مشکل در توضیح مفاهیم اولیه حسابداری، برخی از دانشجویان یا عدم دسترسی اساتید به رایانه، تبلت یا گوشی‌های هوشمند و کاهش تعامل اجتماعی و ضعف شناخت و یادگیری. این محدودیت‌ها اما راه آموزش را مسدود نکرده است. مراکز آموزشی از جمله دانشگاه‌ها و مدارس از تیم‌های فناوری اطلاعات خود برای راه‌اندازی سیستم‌های آموزشی آنلاین با حمایت مالی و معنوی مسئولان دانشگاه و آموزش-پرورش استفاده کرده و برای بهبود زیرساخت‌هایی که از ابتدا ضعف‌های زیادی داشت، تلاش کردند. آموزش به اساتید و دانشجویان (معلمان و دانش‌آموزان) نیز یکی از اقدامات خوب و به موقع دانشگاه‌های مختلف برای آمادگی برای آموزش آنلاین بود. اساتید و دانشجویان (معلمان و دانش‌آموزان) نیز یاد گرفته‌اند خود را با شرایط وفق دهند. با گذشت زمان، علی‌رغم ناپختگی و کاستی‌های آن، آموزش آنلاین جایگاه شایسته خود را در مراکز دانشگاهی و مدارس تثبیت کرد. حساسیت و

1- Sangster, Stoner and Flood

2- Grabinski et al

3- Rahmouni

همکاری دانشگاه‌ها و دانشگاهیان (و آموزش و پرورش) منجر به رفع بسیاری از موانع و چالش‌ها و ایجاد سرمایه اجتماعی ارزشمندی برای بهره‌مندی دانشگاه‌ها از آن حتی در آینده شده است. این سرمایه اجتماعی ایجاد شبکه‌های آموزشی گسترده، تقویت زیرساخت‌ها و مهارت‌های فناوری، تهیه محتوای آموزشی فناورانه و آشنایی دانشگاهیان با سیستم‌های آموزشی آنلاین و جایگاه و کاربردهای آن‌ها بود و اگرچه آموزش حسابداری از قبل به این تحول نیاز داشت، ولی روش آنلاین هنوز جایگاه خود را در این زمینه تثبیت نکرده بود. پس از استفاده از آموزش آنلاین، نگرانی دانشگاهیان نسبت به مسائل آموزشی پیش‌بینی نشده بسیار کاهش یافت و بسیاری از اساتید برای استفاده از این فرصت خلاقیت پیدا کردند و اقداماتی را انجام دادند که پیش از این در طول آموزش حضوری به راحتی امکان‌پذیر نبود. با توجه به اینکه آموزش عملی حسابداری در محیط کار و یادگیری حرفه‌ای در کنار تحصیلات دانشگاهی از مزوآموزش حسابداری است، بسیاری از اساتید با استفاده از فرصتی که با رفع محدودیت‌های زمانی و مکانی فراهم شد، از کارشناسان دعوت به تدریس در کلاس‌های آنلاین خود کردند و آشنا شدند. دانشجویان با این کارشناسان و با جزئیات عمل حسابداری. برخی از اساتید نیز با تهیه فیلم و انیمیشن موفق به ارتقای کیفیت آموزش حسابداری با استفاده از ابزارهای فناورانه و شبیه‌سازی محیط کار شدند. دعوت از اساتید متخصص حسابداری از دانشگاه‌های دیگر برای سخنرانی‌های کوتاه در کنار تدریس خود هر استاد از دیگر اقدامات برخی از اساتید بود. در این شرایط، دانشجویانی که به دنبال بهره‌مندی از آموزش بودند، فرصت‌های زیادی برای ملاقات با حسابداران حرفه‌ای و اساتید دانشگاه‌های دیگر پیدا کردند و بنابراین می‌توانستند بخشی از یک محیط حرفه‌ای گسترده‌تر شوند. که برای برخی از آنها به هدف گذاری آموزشی بهتر، یادگیری بهتر و حتی فرصت‌های شغلی منجر شد (طباطبائیان و همکاران، ۲۰۲۱).

حسابداری به عنوان یک رشته کاربردی و دشوار، نیازمند اقدامات سیستماتیک، مطالعات کافی و تفکر اساسی برای انتقال از روش‌های تدریس سنتی در کلاس به آموزش آنلاین است (گرابینسکی و همکاران، ۲۰۲۰). تحقیقات بسیار کمی در زمینه آموزش حسابداری در ایران وجود دارد که بتوان برای درک آموزش آنلاین حسابداری و آگاهی از فرصت‌های آن مطالعه کرد. بنابراین برای ارتقای کیفیت آموزش، شناخت ابعاد مختلف آموزش آنلاین حسابداری و فرصت‌های موجود ضروری است. شناسایی فرصت‌های آموزش آنلاین حسابداری در ایران می‌تواند به پیش‌بینی امکانات و شرایط آموزش آنلاین در دوران پس از کرونا کمک کند. همچنین می‌توان با شناسایی نوآوری‌های ایجاد شده توسط اساتید خبره حسابداری و معرفی آنها به دیگران از این فرصت‌ها بهتر استفاده کرد.

آموزش حسابداری دارای نقاط ضعف فراوانی در حوزه زیرساخت و محیط و سایر عوامل می‌باشد (اعتمادی و فخار، ۱۳۸۳؛ رهنما رودپشتی، وکیلی فرد و رئیس زاده، ۱۳۸۸) (منصوری، ۱۳۹۱). در سرتاسر دنیا مطالعات زیادی توسط محققین انجام شده است تا روش‌های سنتی آموزش حسابداری را با روش‌های جدید جایگزین کنند یا از ترکیب روش‌های جدید و سنتی اطمینان حاصل کنند. در نتیجه روش‌های جدیدی برای بهبود عملکرد، افزایش کیفیت آموزش حسابداری و افزایش رضایت دانشجویان پیشنهاد شده است. یکی از این روش‌ها آموزش آنلاین است که به صورت همزمان، ناهمزمان یا ترکیبی استفاده می‌شود. آموزش آنلاین مبتنی بر استفاده از اینترنت و فناوری‌های مرتبط است. همواره

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

نیاز به استفاده از فناوری اطلاعات (IT) به عنوان بخشی از محیط آموزشی در آموزش حسابداری وجود داشته است. با این حال، این نیاز در سال‌های اخیر با پیشرفت‌های سریع در فناوری اطلاعات آشکارتر شده است. قبل از شیوع کووید ۱۹ در ایران، آموزش آنلاین تنها به صورت آزمایشی در چند دانشگاه (مانند دانشگاه تهران، اصفهان، دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه پیام نور و ...) به صورت آزمایشی مورد استفاده قرار می‌گرفت. بر اساس نظریه سازه‌انگاری، انسان‌ها می‌توانند هر چیزی را بیاموزند که آن را در ذهن خود معنادار کنند. همچنین دانستن مترادف با درک نحوه عمل و انجام کاری است. ایده روسو به عنوان طرفدار سازنده‌گرایی این است که مشکلات باید در طول آموزش تجربه شوند. در نتیجه این تجربه، یادگیرنده می‌تواند به پدیده‌ها معنا بدهد و اعمال آنها را مشخص کند. آموزش آنلاین حسابداری می‌تواند فرصتی برای شبیه‌سازی و نشان دادن محیط واقعی و عملی حسابداری باشد و در نتیجه می‌تواند به دانش‌آموزان در درک مفاهیم حسابداری کمک کند (براون و همکاران، ۲۰۲۰).^۴

هدف اصلی برنامه‌های آموزشی حسابداری، آماده کردن فراگیران برای ورود به حرفه است. امروزه آموزش از روش‌های نوین بر اساس دانش و فناوری بهره می‌گیرد. با پدیدار شدن فناوری اطلاعات، لزوم توسعه، استقرار، و به کارگیری آن در عرصه‌های مختلف جامعه به ضرورتی انکارناپذیری تبدیل شده است. این فناوری، روش‌های آموزش را نیز دگرگون کرده است. دگرگونی‌های ایجاد شده در ابزار آموزشی و پدیدار شدن رویکردهای نوین حاصل از این دگرگونی‌ها علاوه بر ایجاد ضرورت تغییر در روش‌های یادگیری و آموزش در حسابداری، جایگاه حسابداری در عملیات مالی را نیز دگرگون کرده است این امر منجر به ضرورت پاسخ‌گویی آموزش حسابداری در جهت بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در روش آموزش و محتوای مطالب آموزشی شده است (آلهی شیروان و ذوالفقاری، ۱۳۹۴).

آموزش یک امر بسیار مهم برای پیشرفت و توسعه اقتصادی و اجتماعی و همچنین پیشرفت آموزش عالی به حساب می‌آید؛ و تأکید بر بهبود کیفیت و کارایی و نوآوری در زمینه عرضه آموزش باعث برطرف کردن و توسعه نیازهای فردی و انطباق با نیازهای جامعه و توسعه و رفع نیازهای آینده می‌شود (Wang, Liu, and Qin, ۲۰۱۸). نظام آموزشی حسابداری در هر کشوری با توجه به نیازهای بومی همان کشور تدوین می‌شود. چنانچه بریستون در این زمینه اظهار دارد که هر کشوری ویژگی‌های سیاسی و اجتماعی و اقتصادی خودش را دارد و به احتمال زیاد هدف‌های نیازهای اطلاعاتی مدیران اقتصادی هر کشور نسبت به کشور دیگر متفاوت است در نتیجه هر کشوری باید سیستمی متناسب با نیازهای خود طراحی و اجرا کند (Salteh, and Hamdollahi, Nonahalnahr, ۲۰۱۴).

تحقیقات متعددی در سنوات اخیر در حوزه علل ناکارآمدی آموزش‌های دانشگاهی حسابداری جهت آماده‌سازی دانشجویان انجام شده است که نتایج مربوط اغلب بر این موارد تأکید دارند که اولاً رشته حسابداری نتوانسته خود را همگام با پیشرفت‌های دیگر علوم بروز کرده و ثانیاً در شیوه آموزش و انتقال همین معلومات حسابداری به دانشجویان در دانشگاه‌ها نیز خلاءهای ملموسی وجود دارد. به عبارت ساده‌تر درحالی‌که از یک‌سو ما با مازاد نیروهای دارای مدرک دانشگاهی مواجه هستیم در سمت دیگر کارفرمایان ما در بازار از کمبود حسابداران متخصص شکایت می‌کنند.

4- Braun et al

از آنجایی که فارغ‌التحصیلان رشته‌های فنی و پایه مذکور فقط می‌بایست در بازار کار، آموخته‌های دانشگاهی خود را به کار بگیرند و اغلب نیاز به مهارت اضافی دیگری ندارند، از فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری که عمدتاً آموزش‌های دانشگاهی آن‌ها به شیوه صحیح دفترداری منحصر می‌شود، انتظار می‌رود که علاوه بر موارد مذکور چالش‌های مرتبط با پایگاه داده‌ها، نرم‌افزارهای کامپیوتری، قوانین مالیاتی، بیمه و غیره را نیز مدیریت نمایند (Salehi, Nasirzadeh, and Rostami, ۲۰۱۴). با این حال علیرغم نقش مؤثر حسابداری در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و مالی، جایگاه و موقعیت حسابداری در ایران به‌عنوان یک علم دانشگاهی و ابزار تصمیم‌گیری بنا به دلایلی مانند ابهام نقش علمی رشته حسابداری در حل مشکلات مالی و عدم وجود سازمان‌های مستقل حرفه‌ای غیردولتی و عدم ارتباط صنفی مستمر بین اعضای حرفه‌ای مناسب نیست و حتی آمارها نشان می‌دهد که بسیاری از دانشجویان تمایل خود را برای ادامه تحصیل و اشتغال در حرفه حسابداری از دست داده‌اند. (Rezaie, ۲۰۱۶) در نتیجه تحت نقش دوگانه دانش و عمل، ما باید استعدادهای جامع و برنامه‌های کاربردی را پرورش دهیم و به بهینه‌سازی ساختاری و تخصیص منطقی در محیط آموزشی توجه بیشتری کنیم و به‌طور فعال نوآوری و اصلاح شیوه تدریس را مورد بررسی قرار دهیم و استعدادهای حسابداری بیشتری را برای جامعه و بازار کار در عمل، آموزش دهیم (Zhang, ۲۰۱۸). ایجاد یک سیستم نظارت برای کیفیت آموزش (سیستم نظارت تدریس) بخش مهمی از هدایت و استانداردسازی سطح آموزش در دانشگاه‌ها و تنظیم کیفیت تدریس است و همچنین یک پیوند مهم برای تضمین پیشرفت صحیح در کار آموزش در کالج‌ها و دانشگاه‌ها محسوب می‌شود. معلمان جوان با احساس مسئولیت قوی و سطح بالای زمان با اعضای نظارت هماهنگ خواهند شد تا نظارت تدریس دوره‌های حرفه‌ای را در ابتدا، میانه و انتها بر عهده بگیرند؛ که این نظارت شامل نظارت بر یادگیری دانش‌آموز، نظارت بر مدیریت، نظارت بر مقالات و آزمون‌ها و نظارت بر پایان‌نامه‌ها است (Wang, Liu, and Qin, ۲۰۱۸). در واقع آموزش دانشجویان حسابداری بایستی به شکلی انجام گیرد که آنان را برای خدمت به سازمان‌ها در حال و آینده آماده سازد. وجود فاصله احتمالی در حسابداری مدیریت میان نظر و عمل، ممکن است بیانگر آن باشد که اساتید دانشگاه آخرین روش و مفاهیم حسابداری مدیریت را آموزش نمی‌دهند و یا مفاهیم و روش‌های سنتی را از برنامه آموزشی خود حذف کرده‌اند (Novin, Person, and Sedge, ۱۹۹۰) در نتیجه نیاز است که آموزش‌ها و سیستم‌های حسابداری در دانشکده‌های محلی و دانشگاه‌ها اصلاح گردد که بر این اساس (Wang, Liu, and Qin, ۲۰۱۸) دلایلی را برای اصلاح آموزش و سیستم حسابداری بیان می‌کنند که به شرح زیر بیان است: (۱) عدم انطباق عرضه و تقاضای فارغ‌التحصیلان رشته حسابداری، به نظر آن‌ها میزان عرضه حسابداران عمومی بیشتر میزان تقاضا برای آن‌ها است و همچنین عرضه حسابداران ارشد کمتر از نیاز جامعه است به‌طوری‌که انتظار می‌رود تا پنج سال آینده جامعه نیاز بیشتری به مدیران ارشد مالی داشته باشد. (۲) تأمین ناکافی پرسنل‌های حسابداری، آن‌ها یکی از دلایل اصلی اصلاح سیستم حسابداری را عرضه حسابداران کم کیفیت و غیر کارآمد می‌دانند. به نظر آن‌ها حسابداران ممکن است در آینده با کشورهای خارجی معامله کنند در نتیجه باید روش معامله با کشورهای خارجی را به‌خوبی یاد بگیرند و همچنین بتوانند اطلاعات حاصل از فن‌آوری‌های جدید را به‌خوبی پردازش کنند تا با توسعه داده‌های بزرگ و فن‌آوری جدید. اطلاعات حسابداری مالی بتوانند با دیگران در این عرصه به رقابت بپردازند در نتیجه جامعه به حسابدارانی نیاز دارد که هم در زمینه حسابداری

و هم در زمینه فن‌آوری اطلاعات ارزش مهارت کافی برخوردار باشند. حسابداران قادر به تصمیم‌گیری و مدیریت هستند. آن‌ها با استفاده گسترده از سیستم اطلاعات حسابداری رایانه‌ای می‌توانند اکثر کارهای حسابداری را کامل کند و همچنین اطلاعات حسابداری بیشتری را ارائه دهد. (۳) روش‌های منسوخ‌شده آموزش و کارایی و کیفیت پایین آموزش حسابداری، به نظر آن‌ها دانشگاه‌ها و دانشکده‌های محلی منبع عناصر منسوخ‌شده آموزشی هستند و از لحاظ کارایی و کیفیت آموزش در سطح پایینی قرار دارند. معلمان، سیستم آموزشی و امکانات آموزشی از عناصر اصلی تولید آموزش محسوب می‌شوند که این‌ها دقیقاً کاستی‌های تدریس حسابداری در دانشگاه‌ها به حساب می‌آید. در حال حاضر بسیاری از معلمان دانشگاهی به مدرک دکتری و دستاوردهای دانشگاهی نیاز دارند. علاوه بر این، از آنجا که ترویج عناوین حرفه‌ای معلمان دانشگاهی اصولاً مبتنی بر تحقیقات نظری، بسیاری از معلمان بیشتر زمان و انرژی خود را در تحقیقات نظری صرف می‌کنند و غافل از مطالعه روش‌های کلاسی و مدل‌های آموزشی می‌شوند. همچنین سیستم برنامه درسی قدیم نیز یک دلیل مهم برای کارایی پایین حسابداران است که اکثر حسابداران کشور از همان سیستم استفاده می‌کنند. همچنین به‌طور کلی، دانشگاه‌ها و دانشکده‌های محلی دارای توانایی محدودی برای به دست آوردن بودجه آموزش هستند، بنابراین آن‌ها بیشتر مایل به سرمایه‌گذاری محدود در رشته‌های علمی و مهندسی هستند که می‌توانند منافع خود را در کوتاه‌مدت تأمین کنند. در نتیجه به‌طور واضح مشخص است که سرمایه‌گذاری برای تدارک منابع برای حسابداری کافی نیست و تخصیص غیرمنطقی منابع آموزشی به حسابداری نسبت به سایر رشته‌ها باعث کم کارآمدی و کیفیت پایین آموزش در این حرفه خواهد شد.

محتوای دروس حسابداری باید بر اساس تقاضای بازار، نه بر اساس علایق دانشگاه تعیین شود. هدف علم حسابداری آموزش حسابداری نیست بلکه آموزش به دانشجویانی است که حسابدار می‌شوند. پیشرفت‌های فنی و علمی در زمینه حسابداری از یک‌طرف و رشد شتابان اقتصادی از طرف دیگر این نیاز را به وجود آورده است که حرفه حسابداری به‌سرعت خود را با شرایط تطبیق دهد و به‌عنوان یک دانش تخصصی مطرح گردد، این تحولات ناشی از تغییراتی است که در نیازهای جامعه به وجود آمده و پاسخ ندادن به‌موقع به تغییراتی که در نیازهای جامعه به وجود می‌آید نتایج مخربی را به دنبال خواهد داشت. به‌عنوان مثال با شکل‌گیری انقلاب صنعتی در دنیا و افزایش رقابت بین تولیدکنندگان و نیاز شدید مدیران به اطلاعات مربوط به هزینه‌های تولیدی، دانش حسابداری موضوع جدیدی تحت عنوان حسابداری بهای تمام شده را به دامنه‌ی خود اضافه نمود و متناسب با نیازها گسترش یافت (Bahrami and Akhlaghi, nasab and ۲۰۱۲). با توجه به تغییرات محیط تجاری و پیشرفت سریع فناوری و جهانی‌شدن بازارها، نقش حسابداران کنونی از تهیه اطلاعات به تهیه و تفسیر اطلاعات گوناگون اعم از مالی و غیرمالی برای استفاده‌کنندگان درون‌سازمانی و برون‌سازمانی تغییر یافته است (Dehghan dehnavi, Mahmood, and Saba, ۲۰۱۲). از این رو آموزش‌های دانشگاهی باید فارغ‌التحصیلان را به‌گونه‌ای آماده نماید که بتوانند وظایف زیر را انجام دهند: ۱- برای ورود به حرفه حسابداری و حسابرسی موفق باشند. ۲- مهارت‌های اولیه لازم جهت تداوم در حرفه حسابداری و حسابرسی را به‌گونه‌ای داشته باشند که حرفه‌ای باشند. ۳- فارغ‌التحصیلان باید از دانش‌های

زمینه‌ای و مهارت‌هایی برخوردار باشند تا بتوانند برای ایفای نقش سازمانی و تعامل‌های فردی و گروهی در طول عمر کاری خود در مشاغل مختلف آماده باشند (Rezai and Ghorbani, ۲۰۱۲).

۲- مبانی نظری

در بیشتر کشورهای پیشرفته جهان استفاده از روش‌های تدریس جدید در حسابداری آغاز شده است. با استفاده از روش‌های تدریس تعاملی در کلاس درس، امید است که یک دانشجو با اعتماد به نفس و تفکر انتقادی، به طور کامل اصطلاحات و اصول حسابداری را درک کند (زالوکا، ۲۰۱۶). کمیسیون تغییر آموزش حسابداری [۱] (آمریکا) در بیانیه شماره یک خود (۱۹۹۰) تحت عنوان "هدف‌های آموزشی حسابداران" آورده است: "فراگیران باید در فرایند یادگیری مشارکت فعال داشته باشند و نباید صرفاً دریافت کنندگان غیر فعال اطلاعات باشند" (عظیمی، ۱۳۸۵). همچنین این کمیسیون، استادان را نسبت به طراحی مجدد برنامه‌های درسی برای تسهیل در ایجاد و پرورش توانایی‌های ارتباطی و تفکر انتقادی تشویق می‌کند (جلیلی، ۱۳۸۵) و پیشنهاد می‌کند که به دانشجویان به جای حفظ قوانین، چگونه آموختن (یادگیری) را بیاموزیم (بوید، بوید و بوید، ۲۰۰۰). از اولین کوشش‌ها برای بازنگری آموزش حسابداری بیانیه‌های انجمن حسابداری آمریکا [۲] است. این انجمن در سال ۱۹۸۶، بیست و یک توصیه را در زمینه ساختار آینده، محتوا و محدوده آموزش حسابداری ارائه کرد. در این میان دو توصیه اساسی زیر در ارتباط با فرایند تدریس حسابداری ارائه شده است (اوربانسیک، ۲۰۰۹):

- ۱- روش تدریس حسابداری توسط مربیان، باید بر ایجاد و ارائه اطلاعاتی جهت تصمیم‌گیری‌های اقتصادی متمرکز باشد، و
- ۲- یادگیری برای یادگیری دانشجویان (یادگیری فعال)، باید به عنوان هدف اولیه کلاس‌های درسی رشته حسابداری تعریف شود (باغومیان و رحیمی باغی، ۱۳۹۱).

در آمریکا کمیته بدفورد (۱۹۸۶) طی مطالعاتی که انجام داد به این نتیجه دست یافت که حسابداری در حال تبدیل شدن به یک حرفه وسیع اطلاعاتی است که به طور فزاینده‌ای از فنون اندازه‌گیری و پیچیده، مفاهیم تحلیلی

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

غامض و فنون ارتباطی جدید برای بهبود اطلاعات ارایه شده جهت تصمیمات اقتصادی و اجتماعی گسترده استفاده می‌کند. به گزارش بدفورد و شینکر (۱۹۸۷)، تدریس حسابداری اساساً تغییری نکرده و به همین دلیل انتقادات گسترده‌ای وجود دارد که فارغ‌التحصیلان حسابداری نمی‌توانند با نیازهای بوجود آمده در بازار ارتباط برقرار کنند. این کمیته در ادامه بیان کرد که، فاصله موجود بین آنچه حسابداران بکار می‌برند و آنچه اساتید دانشگاه تدریس می‌کنند، در حال افزایش است.

علاوه بر استاندارد‌ها و بیانیه‌های مجامع حرفه‌ای، متخصصان بسیاری درباره لزوم بازنگری در روش‌های تدریس حسابداری سخن گفته‌اند و معتقدند این بازنگری به منظور تطبیق با تغییرات فناوری و جهانی‌سازی ضروری است. به عنوان مثال کینی (۲۰۰۱) معتقد است که افزایش الزامات آموزشی حسابداری، لزوماً موجب بهتر شدن دانش و مهارت حسابداری نمی‌گردد، زیرا افزایش حجم یک دانش، لزوماً موجب بهتر شدن کیفیت آن نمی‌گردد. وی بیان می‌دارد که تحصیلات حسابداری به جای اینکه بر دانش جزئی مقررات تمرکز نماید، باید بر انتقال درکی از فرایند حسابداری و چگونگی توسعه این مقررات تمرکز و تأکید داشته باشد (خواجوی، ۱۳۹۰). رابطه معناداری بین ارزیابی کیفیت تدریس و ارزیابی مواد آموزشی الکترونیکی اثبات شده است و اکثر مزایای حاصل از پیاده‌سازی نوآوری منجر به افزایش بهره‌وری شده است، یعنی با صرفه‌جویی در وقت، منابع مالی یا محیط کاربری را بیشتر لذت بخش ساخته است (هروسکا، ۲۰۱۸). در محیط جدید حسابداری استفاده از رویکرد مفهوم محور برای آموزش حسابداری در مقابل آموزش قاعده محور اولویت دارد و باید چرخشی اساسی در آموزش حسابداری رخ دهد (کارمونا و ترامبتا، ۲۰۱۰). (سوداگران، ۱۹۹۶) و (اسپرینگر و بورسلیک، ۲۰۰۴) نیز بیان می‌کنند روش‌های سنتی تدریس با تشویق دانشجویان به سمت حفظ مطالب، آن‌ها را از یادگیری مهارت تفکر انتقادی باز می‌دارد. لذا استفاده از مدل دانشجوی محوری به جای استاد محوری جهت آموزش اصول حسابداری پیشنهاد شده است و اعتقاد بر آن است این روش منجر به درک بهتر مفاهیم حسابداری توسط دانشجویان می‌شود (وارسنو و همکاران، ۲۰۰۹). همچنین سولیوان (۱۹۹۶) اظهار می‌دارد که روش تدریس یادگیری مشارکتی دستیابی به بسیاری از هدف‌های انجمن حسابداری آمریکا را میسر می‌سازد و به وضوح، مهارت‌های حل مسأله و تفکر انتقادی را افزایش داده و انجام موفقیت آمیز کارها را با همکاری اعضای گروه تسهیل می‌کند.

هماهنگی مناسبی بین سبک‌های یادگیری و روش تدریس اساتید وجود ندارد که این خود می‌تواند تأثیر نامطلوبی بر محیط‌های آموزشی و کارایی دانشجویان داشته باشد (ساجدی، ۱۳۹۳). معلمان اطلاعات محدودی از روش‌های فعال تدریس دارند. روش تدریس بر پایه سخنرانی از طرف معلمان و گوش دادن و یادداشت برداشتن و حفظ کردن برای دانشجویان موجبات خستگی و نارضایتی را فراهم آورده است و ادامه چنین وضعیتی نمی‌تواند دوام داشته باشد (راسخی، ۱۳۹۷: ۱۷۴). توسعه اقتصادی، تقاضای نیروی کار را از حسابداران و حسابرسان ابتدایی به سمت افرادی که می‌دانند چگونه از اطلاعات حسابداری استفاده کنند و چگونه اطلاعات را برای استفاده کنندگان تولید، کنترل و تهیه نمایند، سوق می‌دهد (خواجوی و منصوری، ۱۳۹۰). البریج و سک (۲۰۰۲) بر این نکته تأکید می‌کنند که به دلیل عدم انطباق مهارت دانش‌آموختگان با خواسته‌های بازار نیاز است در رئوس دروس ارائه شده و روش‌های

تدریس تجدید نظر اساسی صورت گیرد. عدم انطباق دانش آموختگان با خواسته های ذی نفعان به کیفیت آموزش حسابداری مربوط می شود. به دلیل تفاوت ماهوی رشته ها با یکدیگر و تفاوت در سطح کاربردی بودن آن ها در جامعه، تعیین روش های تدریس یگانه برای همه رشته ها نمی تواند چندان سودمند باشد، از این رو شناسایی روش های تدریس کارآمد که موجب بهبود کیفیت آموزش در هر رشته و از جمله رشته حسابداری شوند، بسیار حائز اهمیت است.

نتایج تحقیقات و نظریه های جدید و پیشرفته یادگیری تأکید زیادی بر مشارکت دانشجویان در حین تدریس و فعال بودن آن ها دارد. در این صورت است که یادگیری در همه ابعاد ذهنی، عاطفی و روانی - حرکتی فرد اتفاق می افتد و دانشجویان مسئله را در گروه کشف می کنند و از کشف آن لذت می برند و اصولاً یادگیری در اثر تعامل و در گروه حاصل می شود. روش های سنتی به طور کلی روش های کهنه و منسوخ نیستند و از طرفی روش های جدید نیز کاملاً مطلوب و معمول نمی باشند و اصولاً روش های قدیمی را در آموزش های امروز، از لحاظ روش اجرا نمی توان به طور کلی مطرود دانست (مجیدیانی، ۱۳۸۸). با توجه به موارد فوق، لزوم تجدید نظر در روش های تدریس سنتی و توجه بیشتر به روش های فعال تدریس از سوی مراکز آموزشی ضرورت پیدا می کند.

تحقیقات متعددی در سنوات اخیر، در حوزه علل ناکارآمدی آموزش های دانشگاهی حسابداری، انجام شده است. اما موضوع کیفیت در آموزش حسابداری کم تر مورد بحث قرار گرفته است. همچنین، تحقیقات اندکی وجود دارد که به شناسایی و تحلیل روش های تدریس در حوزه حسابداری، پرداخته باشند. همچنین تحقیقی وجود ندارد که دیدگاه اساتید و خبرگان را به صورت مشخص، نسبت به روش های تدریس حسابداری، بررسی کرده باشند.

هروسکا (۲۰۱۸) روش های کارآمد دستیابی به تدریس حسابداری با کیفیت بالا را بررسی نمود. نتایج نشان دادند که دانشجویان تدریس حسابداری را به عنوان بالاتر از حد متوسط ارزیابی کردند؛ همبستگی آماری معناداری بین ارزیابی کیفیت تدریس و ارزیابی مواد آموزشی الکترونیکی اثبات شده است و اکثر مزایای حاصل از پیاده سازی نوآوری منجر به افزایش بهره وری شده است، یعنی با صرفه جویی در وقت، منابع مالی یا محیط کاربری را بیشتر لذت بخش ساخت.

الهبری (۲۰۱۷) تأثیر روش های تدریس بر کیفیت آموزش حسابداری مطابق با استانداردهای آموزش بین المللی و نیازهای کشوری را بررسی نمود. نتایج نشان دادند که همبستگی قابل توجهی بین آموزش مشارکتی و تمام دوره های آموزشی وجود دارد. علاوه بر این بین یادگیری مبتنی بر حل مسئله و دوره های حسابداری مالی، حسابداری پهای تمام شده و حسابداری مدیریت رابطه وجود دارد. نتایج حاصل از تحلیل همبستگی، وجود ارتباط معنادار بین یادگیری مشارکتی و دو مهارت بین فردی را تایید می کند. یادگیری مبتنی بر حل مسئله بیشترین ارتباط را با "مهارت های فردی و مسئولیت" و همبستگی معناداری با چهار مهارت داشت. به استثنای یادگیری مشارکتی - می توان گفت که بین روش های تدریس و مهارت های شناختی رابطه معنی داری وجود ندارد.

ژیانگ (۲۰۱۶) بهبود کیفیت یادگیری در حسابداری از طریق مشاوره و تجربه‌های آموزشی دانشجویان قبلی را بررسی نمود. نتایج نشان دادند که دانشجویانی که از توصیه‌های دانشجویان قبلی استفاده می‌کردند، کلاس‌های کمتری را از دست می‌دادند. (کمتر غیبت می‌کردند). همچنین توصیه‌های دانشجویان سابق تاثیر مثبتی بر عملکرد دانشجویان دارد.

رالوکا (۲۰۱۶) استفاده از روش‌های تعاملی در تدریس حسابداری را بررسی نمود. نتایج نشان دادند که با استفاده از روش‌های آموزش تعاملی در کلاس درس، امید است که یک دانشجو با اعتماد به نفس و تفکر انتقادی، به طور کامل اصطلاحات و اصول حسابداری را درک کند.

هوک و ایزنبرگ (۲۰۱۲) در تحقیق خود تاثیر روش‌های تدریس را بر کیفیت و آموزش مباحث حسابداری مورد بررسی قرار دادند. آن‌ها در تحقیق خود سه روش تدریس شامل: تدریس یک موضوع خاص صرفاً توسط یک استاد، تدریس یک موضوع خاص به صورت همزمان توسط دو استاد و تدریس بخشی از یک موضوع توسط یک استاد و بخشی از آن توسط استاد دیگر را مورد بررسی قرار دادند. نتایج یافته‌های آن‌ها حاکی از آن است روش اول موجب ارتباط بهتر استاد با دانشجو و در نتیجه موجب افزایش کارایی و اثربخشی یادگیری دانشجویان می‌شود.

راسخی (۱۳۹۷) در تحقیقی به بررسی رابطه روش‌های فعال تدریس و وسایل آموزشی در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پرداخت. نتایج نشان داد که ۷۷ درصد دانش آموزان استفاده از وسایل کمک آموزشی را بر پیشرفت تحصیلی مؤثر دانسته‌اند و همچنین ۹۴ درصد معلمان استفاده از وسایل کمک آموزشی را در افزایش یادگیری دانش آموزان مؤثر دانسته‌اند.

کشاوری، یارمحمدیان و نادری (۱۳۹۶) طی تحقیقی در رابطه با طراحی الگوی روش‌های تدریس مبتنی بر توسعه آینده پژوهی در آموزش عالی ایران، عنوان کردند که نتایج تحلیل داده‌ها، حاکی از ۱۵ مقوله کلی است که در چارچوب مدل پارادایمی شامل: موانع، استراتژی‌ها و پیامدها تحلیل شده است.

آتشی گلستانی و فیلسرائی (۱۳۹۲) در تحقیقی به مقایسه تاثیر روش‌های تدریس بحث گروهی و سمینار دانشجویی بر سطح یادگیری دانشجویان در درس حسابداری دو پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که بیشتر بودن میانگین نمره نهایی دانشجویان در کلاسی که به روش سمینار دانشجویی تدریس شده است، معنی دار نیست. اما استفاده از روش تدریس بحث گروهی باعث افزایش معنی دار نمره فعالیت کلاسی و درصد موفقیت دانشجویان شده است.

نصیری (۱۳۹۱) در تحقیقی تحت عنوان "آموزش حسابداری در هزارتوی روش‌های تدریس" به منظور جستجو و ارائه شیوه مناسب برای تدریس در حسابداری، با مرور روش‌های تدریس و فناوری آموزشی موجود در تدریس حسابداری نسبت به وضع مطلوب، لزوم تغییر در روش‌های تدریس و فناوری آموزشی و جلب توجه مدرسین حسابداری به هوش‌های چندگانه و استفاده مفید از آن‌ها در آموزش حسابداری را توصیه نموده است و لزوم انجام تحقیقات مدون در باب روش‌های تدریس در حسابداری مخصوصاً از نوع شبه آزمایشی، هم‌اندیشی مدرسان

حسابداری برای در اختیار قرار دادن تجربه‌های تدریس به هم‌تایان خود و برگزاری دوره‌های آموزشی تفصیلی روش‌های تدریس توسط متخصصین روانشناسی آموزشی برای مدرسین حسابداری را بیان می‌نماید.

رفیعی و صفرزاده (۱۳۹۰) به لزوم تغییر روش‌های تدریس در حسابداری مدیریت پرداخته و ضمن برشماری روش‌های مختلف تدریس روش تدریس سخنرانی را مذموم دانسته و مدرسان را به سوی روش‌های تدریس مشارکتی رهنمون می‌سازد. البته در این پژوهش ارزیابی دانشجویان در وضع کنونی تنها محدود به ارزیابی محفوظات ذکر شده و بر این مورد نیز انتقاد وارد می‌آورد.

رهنمای رودپشتی، وکیلی فرد و رئیس زاده (۱۳۸۹) طی تحقیقی به بررسی و تعیین دیدگاه‌های دانشجویان، اساتید دانشگاه و شاغلین در حرفه نسبت به اولویت‌های گرایش‌های تخصصی حسابداری، محتوای دروس تخصصی، میزان واحد‌های دروس تخصصی و مؤثرترین روش تدریس حسابداری به منظور تدوین چارچوبی برای برنامه‌ریزی رشته حسابداری در مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری با استفاده از روش آماری تحلیل عاملی با کمک داده‌های فازی پرداختند. نتایج تحقیق ایشان نشان می‌داد که بین دیدگاه‌های طیف جامعه آماری نسبت به پنج مؤلفه مورد بررسی فوق‌الذکر تفاوت معنی‌داری وجود داشته و در حالی که مدرسین حسابداری به حسابداری مالی و دانشجویان مقاطع تکمیلی به حسابداری مدیریت بیشتر بها می‌دادند، شاغلین حرفه، پرداختن به مباحث حسابداری را اولویت مباحث آموزشی در راستای تامین نیازهای جامعه مالی ایران عنوان کرده‌اند.

مشایخی و نوروش (۱۳۸۴) به تعیین نیازها و اولویت‌های آموزشی در حوزه حسابداری مدیریت و بررسی فاصله ادراکی بین دانشگاهیان و شاغلین در این حوزه فعالیت حسابداری پرداختند و یافته‌های تحقیق ایشان نشان می‌داد که شاغلین حرفه در مورد روش‌های مورد استفاده در سازمان، بیشتر از روش‌های سنتی حسابداری مدیریت استفاده کرده و در مورد مهارت‌های مورد نیاز برای فارغ‌التحصیلان جدید حسابداری که وارد مشاغل حسابداری مدیریت می‌شوند از دیدگاه هر دو گروه مورد مطالعه، مهارت‌های حل مسئله را بالاترین اولویت بیان داشته‌اند.

تحریری و پیری (۱۴۰۲) تحقیقی با عنوان «مؤلفه‌های کلان تأثیرگذار بر توسعه آموزش رشته حسابداری در دانشگاه‌های ایران» انجام دادند. شس تحقیق پژوهش حاضر، تحلیل محتوای کیفی است. جامعه آماری این پژوهش اساتید حسابداری دانشگاه‌های برتر ایران که در پیدایش و توسعه حسابداری دانشگاهی در ایران تأثیرگذار بوده‌اند می‌باشد. راهبرد نمونه‌گیری این پژوهش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف است. روش گردآوری داده‌ها، مصاحبه غیرساختارمند بوده که در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ انجام شده است. تحلیل‌ها نشان می‌دهد که ۱۰ مؤلفه کلان (مؤلفه‌های اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، پدیده‌های اجتماعی و تاریخی، دولت، الزامات قانونی، حساب‌خواهی و حسابداری، دانشگاه‌ها و سایر مراکز و نهادها، ارتباطات آموزشی و پژوهشی

و صلاحیت و شایستگی دانشگاه‌ها)، بر توسعه آموزش رشته حسابداری در دانشگاه‌های ایران تأثیرگذار است. از میان سازه‌های ده‌گانه برآمده از نتایج پژوهش حاضر عوامل اقتصادی، سیاسی و دولت بیشترین تأثیر را بر توسعه آموزش رشته حسابداری در دانشگاه‌های ایران داشته است. همچنین اقتصاد و سیستم آموزش عالی دولتی در ایران به عنوان مانعی در توسعه آموزش رشته حسابداری در دانشگاه‌های ایران شناسایی شد. یافته‌های این پژوهش می‌تواند به تصمیم‌گیرندگان در حوزه آموزش حسابداری در دانشگاه‌های کشور در راستای توسعه آموزش حسابداری کمک نماید

ناوربی (۱۴۰۱) تحقیقی با عنوان « راه‌های آموزش حسابداری در آموزش و پرورش برای دانش آموزان » انجام دادند. تنوع حسابداری و اهداف آن عملاً برای تهیه و مهیا سازی اطلاعات با استفاده از معیارهای اندازه گیری فرآیندهای اقتصادی در طول دوره های مختلف و برای ذینفعان مختلف متعدد می باشد بطوریکه بر همین اساس حسابداری مالی به صورت گذشته نگر و برای تهیه و تنظیم اطلاعات جهت تصمیم گیری کاربران و ذینفعان خارج از سازمان می باشد این در حالی است که حسابداری مدیریت به مدیریت در ارائه حوزه عمل بیشتر در استفاده بهینه تر از اطلاعات در اختیار چشم اندازهای مدیریت را ترسیم نماید کمک می نماید چرا که این اطلاعات مورد نیاز است. در این تحقیق با استفاده از روش کتابخانه ای -بازار فیش برداری، راه‌های آموزش حسابداری در آموزش و پرورش عنوان می شود.

ساعدموچشی و عزیز (۱۳۹۹) تحقیقی به عنوان « تحلیل ابعاد کمی و کیفی سیاست‌گذاری نظام آموزش عالی ایران » انجام دادند. در این مقاله تلاش شد تا با تحلیل اسناد و مدارک، روند سیاست‌گذاری آموزش عالی ایران مورد کندوکاو شود. بررسی پیشنهادی نشان داد که سیاست‌ها و برنامه‌های نظام آموزش عالی کشور تحت لوای سیاست کلی و متمرکز کشور و در نبود مشارکت برنامه‌ریزان متخصص و خبیره طراحی، تدوین و برای اجرا ابلاغ می‌شود به نحوی که ماهیتاً بدون ویژگی‌های یک نظام برنامه‌ریزی مطلوب و علمی، بدون بینش واقع‌گرایانه، دور از نیازهای جامعه، بیشتر بروکراتیک و متأثر از جریان‌های پرنفوذ عقیدتی و سیاسی است. نتایج اجرای چنین سیاست‌ها و برنامه‌هایی در افزایش ثبت‌نام در مراکز آموزش عالی، ایجاد مراکز علمی جدید، کمبود فضا و تجهیزات فناوری، سیل مدرک‌گرایی، افت کیفیت علم و دانش، بیکاری فارغ‌التحصیلان و شکاف بیشتر بین دانشگاه، صنعت و جامعه نمود یافته است. همچنین از مهمترین چالش‌های آموزش عالی، اتلاف سرمایه‌های مالی و انسانی کشور به دلیل بی‌کیفیتی برودادها و تمایل نداشتن به جذب این منابع انسانی در سطوح جامعه، نبود نظام جامع نظارت، ارزیابی و اعتبارگذاری در عرصه آموزش عالی، کافی نبودن پویایی در نظام آموزش عالی برای پاسخگویی متناسب به نیازهای جامعه، کم توجهی به پرورش مهارت‌ها، کارآفرینی، خلاقیت و نوآوری در نظام آموزشی، گسست ارتباطات دانشگاه‌ها با مؤسسه‌های تحقیقاتی و جامعه پیرامون، فقدان جهت‌گیری‌های مرتبط با آمایش سرزمین در برنامه‌ریزی‌های توسعه آموزش عالی،

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

و پرورش

32

راضیه دیدار

کمیت‌گرایی و فقدان کیفیت لازم آموزش دانشگاهی است. بدیهی است که برای برون‌رفت از چنین وضعیتی ضمن اهتمام بر تحلیلی آسیب‌شناسانه از وضعیت موجود، سیاست‌ها، مسیر و سازوکارهای توسعه آموزش عالی کشور به طور اساسی مورد بازبینی قرار گیرد و برای ارتقای سطح مهارت و کارآیی دانش‌آموخته دانشگاهی مبتنی بر خطمشی توسعه در اسناد بالادستی نظیر سند چشم‌انداز کشور و تاکید بر نظام علمی و تحقیقاتی و بر پایه اولویت‌های آن تلاش و در راستای رفع چالش‌های پیش‌روی توسعه آموزش عالی اقدام کرد.

جعفری نسب و سلاجغه (۱۳۹۹) تحقیقی با عنوان « بررسی و تبیین چالش‌های نظام سیاست‌گذاری آموزش و پرورش در ایران » انجام دادند. آموزش و پرورش به عنوان بنیادی‌ترین نهاد آموزشی در کشور، عهده دار تربیت نسل خلاق و نوآور است. دستیابی به اهداف نظام آموزشی، مستلزم شناخت رویکردها و سیاست‌های از پیش تعیین شده است. با توجه به اینکه هر کشوری متناسب با رویکردهای فرهنگی و اخلاقی خود سیاست‌های خاصی را مدنظر قرار می‌دهد، ضروری است تا متناسب با شرایط هر جامعه ای، سیاست‌گذاری‌های آموزش مورد بررسی و تبیین قرار بگیرد. در ایران شورای عالی آموزش و پرورش با همراهی شورای عالی انقلاب فرهنگی و در راستای تحقق سند جامع آموزش عهده دار تدوین سیاست‌های آموزشی و فرهنگی در جامعه آموزشی خود می‌باشد، در واقع مسئله اصلی ارزیابی سیاست‌گذاری‌های صورت گرفته و شناسایی نقاط قوت و ضعف است، بر همین اساس این مطالعه با هدف بررسی چالش‌های سیاست‌گذاری نام آموزشی بصورت مروری مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای صورت پذیرفت. در گام اول اهمیت سیاست‌گذاری در نظام آموزشی مورد بررسی قرار گرفته و در مرحله بعدی جایگاه سیاست‌گذاری در نظام آموزش و پرورش، فرایند سیاست‌گذاری در نظام آموزشی و همچنین فرایند سیاست‌گذاری در نظام آموزش ایران مورد بررسی قرار گرفت. بر مبنای مطالعات صورت گرفته مشخص شد تبیین سیاست‌گذاری در نظام آموزش و پرورش ایران، مستلزم ایجاد نوآوری در نظام تدریس، بهره‌مندی از نظرات تمامی کنش‌گران دخیل در نظام آموزشی (معلمان صاحب‌نظران و ...) در فرآیند تدوین و اجرای سیاست‌ها و همچنین ارزیابی نقاط قوت و ضعف سیاست‌های ارائه شده با رویکرد مشارکتی همه افراد خواهد بود.

برزگر و همکاران (۱۳۹۸) تحقیقی با عنوان « تدوین مدلی برای بهبود کیفیت آموزش حسابداری از طریق تحلیل روش‌های تدریس با استفاده از نظریه داده بنیاد » انجام دادند. ، روش‌های تدریس است. هدف این پژوهش بهبود کیفیت آموزش حسابداری از طریق تحلیل روش‌های تدریس است که به شیوه کیفی و با استفاده از راهبرد مبتنی بر نظریه داده بنیاد انجام شده است. در این راستا با استفاده از رویکرد هدفمند و بکارگیری معیار اشباع نظری، مصاحبه‌هایی نیمه ساختار یافته با ۲۱ نفر از اساتید و خبرگان حسابداری انجام شده است، برای بدست آوردن اعتبار و روایی داده‌ها از دو روش بازبینی مشارکت‌کنندگان و مرور خبرگان غیر شرکت‌کننده در پژوهش استفاده شد. نتایج

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

تحلیل داده در طی سه مرحله، کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی با کمک نرم افزار مکس کیو دی ای ۲۰۱۸ به مفاهیم مجزا تفکیک شدند و ۱۸ مقوله کلی به دست آمد. این مقاله یافته‌های مطالعه را در چارچوب مدل پارادایمی شامل: شرایط علی (۵ مقوله)، پدیده محوری (بهبود کیفیت آموزش حسابداری به عنوان یک رویکرد کلی در تدریس)، راهبردها (۲ مقوله)، زمینه (۳ مقوله)، شرایط مداخله گر (۳ مقوله) و پیامدها (۴ مقوله) تحلیل کرده است. یافته‌ها به طور کلی نشان دادند که به کارگیری مناسب مؤلفه‌های روش‌های تدریس تضمین کننده یادگیری است و کیفیت تدریس و در نهایت کیفیت آموزش حسابداری را بهبود می بخشد.

جامعی (۱۳۹۷) تحقیقی به عنوان « بررسی تناسب محتوا و شیوه‌های آموزش حسابداری (کارشناسی ارشد) با مهارت‌های مورد نیاز بازار کار: از دیدگاه دانشجویان، اساتید دانشگاه و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران» انجام دادند. هدف کلی این پژوهش بررسی تناسب محتوا و شیوه‌های آموزش حسابداری در مقطع کارشناسی ارشد با مهارت‌های مورد نیاز در بازار کار است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل اساتید دانشگاه، دانشجویان مقطع دکترای حسابداری و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران در سال ۱۳۹۵-۱۳۹۶ است. پژوهش حاضر از لحاظ نوع و ماهیت تحقیق، از نوع توصیفی و پیمایشی است. داده‌های این پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم هر طبقه ۶۵۸ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب گردید و در نهایت ۴۵۸ پرسشنامه جمع‌آوری شده است. در این پژوهش برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه استفاده شده است. داده‌های پژوهش پس از جمع‌آوری با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS تحلیل شدند. در نتیجه برای تجزیه و تحلیل اختلاف ناشی از دیدگاه‌های طیف جامعه آماری از آزمون آنالیز واریانس یک‌طرفه استفاده شده است. روایی این ابزار با توجه به نظرات گروهی از اساتید و صاحب‌نظران، پس از اعمال نقطه‌نظرات اصلاحی آنان، به اثبات رسید و در ارزیابی پایایی پرسشنامه، از آزمون آلفای کرونباخ (۰,۷۶) استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که محتوای آموزشی برنامه حسابداری جهت آماده‌سازی فارغ‌التحصیلان برای انجام وظایف ابتدایی حسابداری شرکت‌ها مناسب است. لیکن این محتوا در آماده‌سازی دانشجویان برای انجام وظایفی با مهارت‌هایی در سطوح بالاتر مانند حسابرسی، طراحی سیستم و تصمیم‌گیری کافی و مناسب ناست.

آلهی شیروان و ذوالفقاری (۱۳۹۴) تحقیقی با عنوان « تاثیر فن آوری نوین آموزشی در یادگیری دروس رشته حسابداری (مطالعه موردی : هنرآموزان حسابداری استان خراسان شمالی)» انجام دادند. این پژوهش با هدف بررسی استفاده از فناوری نوین آموزشی در یادگیری دروس حسابداری و ارائه راهکارهایی جهت توسعه آن در استان خراسان شمالی در سال تحصیلی ۱۳۹۲-۱۳۹۳ انجام شد. روش پژوهش، پیمایشی و جامعه آماری آن متشکل از کلیه هنرآموزان - رشته حسابداری شاغل به تدریس در استان خراسان شمالی به تعداد ۱۵۹ نفر بود. حجم نمونه، متناسب با جدول کرجسی و مورگان ۱۳ نفر تعیین شد که به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌ی محقق ساخته‌ی بسته پاسخ، جمع‌آوری و اطلاعات حاصل با استفاده از آزمون t تحلیل شد. نتایج نشان داد که

استفاده از فناوری نوین آموزشی در تغییر نگرش، تثبیت و پایداری مطالب درسی، مهارت استدلال و قدرت خلاقیت و در نهایت یادگیری فعال دروس حسابداری تأثیر دارد.

مشایخی و شفیع پور (۱۳۹۱) تحقیقی با عنوان « بررسی کارایی نظام آموزشی رشته حسابداری در سطح دانشگاه‌های ایران با استفاده از تکنیک تحلیل پوششی داده‌ها » انجام دادند. بررسی و توجه به کارایی آموزش عالی حسابداری نقش حیاتی در موفقیت دنیای در حال توسعه کسب و کار امروز دارد. به این منظور در این تحقیق کارایی ۲۰ دانشگاه دولتی در ایران با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها مورد بررسی قرار گرفت. در این روش تعاریف خاصی برای نهاده‌ها و ستانده مدل الزامی است که از معیارهای AACSB جهت تعریف نهاده‌ها و از نتایج آزمون‌های کارشناسی ارشد دانشگاه‌های دولتی در اندازه‌گیری کارایی آموزش حسابداری به عنوان ستانده مدل استفاده شده است. مطابق نتایج حاصله، دانشگاه‌های مورد مطالعه در پرورش ستانده‌ی مدل موفق عمل کرده‌اند و آموزش حسابداری ارائه شده در برنامه‌های دوره کارشناسی در سیستم آموزش عالی ایران عموماً کارا بوده است. همچنین نتایج حاکی از آن است که دانشگاه‌ها در سطوح دانشکده و گروه‌های آموزشی مشکلاتی دارند که مهم‌ترین این مشکلات فقدان کارایی در استفاده از منابع است (با توجه به میزان بودجه و سطح کارایی مربوط به هر دانشگاه). از نقطه نظر منابع مورد استفاده کاراترین گروه‌های آموزشی حسابداری، دانشکده‌های حسابداری و مدیریت و غیر کاراترین آنها دانشکده‌های علوم انسانی هستند. به طور خلاصه می‌توان این طور بیان کرد که در دانشگاه‌های مورد مطالعه، کمترین توجه به گروه آموزشی حسابداری به لحاظ کارایی در دانشکده‌های علوم انسانی و بیشترین توجه به گروه آموزشی حسابداری در دانشکده‌های حسابداری و مدیریت شده است.

(Mashayekhi and Noravesh, ۲۰۰۵) در پژوهش خود به تعیین نیازها و اولویت‌های آموزشی حسابداری مدیریت و بررسی فاصله ادراکی بین دانشگاهیان و شاغلین در حرفه حسابداری پرداخته و نتیجه‌گیری نموده که شاغلین حرفه در مورد روش‌های مورداستفاده در سازمان بیشتر به روش‌های سنتی حسابداری مدیریت توجه داشته‌اند و در مورد مهارت‌های موردنیاز برای فارغ‌التحصیلان جدید حسابداری که وارد مشاغل حسابداری مدیریت می‌شوند از دیدگاه هر دو گروه مورد مطالعه، مهارت‌های حل مسئله را بالاترین اولویت بیان داشته‌اند.

(Noravesh, ۲۰۰۳) بررسی فرآیند تغییر برنامه درسی و پیشنهاد یک برنامه درسی نوسازی شده برای دوره کارشناسی رشته حسابداری پرداخت. وی عناصر اصلی فرآیند تغییر برنامه درسی یعنی تشخیص نیاز برای تغییر، مشخص کردن تغییرات موردنیاز، طراحی برنامه، کسب پذیرش عمومی، اجرای برنامه و سنجش نتایج را مورد تحلیل

قرار داد و بیان کرد که برای پاسخگویی به نیازهای محیط در حال تغییر در برنامه درسی دانشگاهی باید تغییراتی لحاظ و برنامه نوسازی شود.

Yang, Zhang, and Liang, ۲۰۱۸)) در پژوهشی به بررسی اصلاحات و نوآوری و آموزش‌های دستی حسابداری پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که آموزش دانش‌آموزان در ابتدا باید منطبق با نیازهای جامعه باشد و با انجام کارآموزی و تمرین‌های مستمر با آن‌ها اجازه دهید که بتوانند روند واقعی مالی شرکت‌های بزرگ را شبیه‌سازی کنند تا پس از فارغ‌التحصیلی توانایی انجام کارهای مالی را داشته باشند. (and Lau, Sugahara, ۲۰۱۸) در پژوهشی به تأثیر یادگیری مبتنی بر بازی مدیریت به‌عنوان یک ابزار یادگیری تجربی بر آموزشی حسابداری و کسب‌وکار پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که بازی مدیریت خود به‌عنوان یک ابزار یادگیری تجربی برای آموزش حسابداری و کسب‌وکار است.

(Wang, Liu, and Qin, ۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی نوآوری و شیوه آموزش کاربردی استعدادهای حسابداری در دانشکده‌های محلی و دانشگاه‌ها بر اساس اصلاحات جانبی عرضه پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که دانشکده‌ها و دانشگاه‌های محلی باید به سمت نیازهای اجتماعی هدایت شوند و مهارت‌های موردنیاز جامعه را پرورش دهند، زیرا فقط از این راه می‌شود در رقابت شدید پیشرفت کرد. دانش حرفه‌ای و برخی مهارت‌های عملی عمدتاً از طریق یادگیری در کلاس درس به دست می‌آید، درحالی‌که تسلط دانش حرفه‌ای و پرورش توانایی‌های نوآوری عمیق از طریق مشارکت در مسابقات رشته‌ای سطح بالا باید حاصل شود. این رقابت نه تنها کمک می‌کند تا مهارت‌های حرفه‌ای دانش‌آموزان را افزایش دهد، بلکه رقابت اصلی آن‌ها را در عمل بهبود می‌بخشد، بلکه کمک می‌کند تا گزینه‌های بیشتری برای توسعه حرفه‌ای دانش‌آموزان فراهم شود (Tan, ۲۰۱۲) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر آموزش حسابداری و استدلال اخلاقی بر قضاوت حرفه‌ای حسابرسان پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که تحصیلات دانشگاهی بر قضاوت حرفه‌ای حسابرسان بخصوص در افشاء اطلاعات مؤثر است و همچنین تحصیلات دانشگاهی در آماده‌سازی دانشجویان حسابداری برای ورود به حرفه حسابداری کمک می‌کند

۴- روش پژوهش

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی از نوع توصیفی-همبستگی می‌باشد. در این تحقیق به بررسی روابط بین متغیرها و توصیف آنها پرداخته می‌شود. همچنین این تحقیق از نظر نحوه گردآوری داده‌های تحقیق، یک تحقیق میدانی-پیمایشی می‌باشد.

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

و پرورش

36

راضیه دیدار

جامعه آماری کلیه هنرآموزان (از مراتب علمی آموزش و پرورش که در هنرستان های فنی و حرفه ای و کاردانش تدریس می کنند) و کارکنان آموزش و پرورش شهرستان کهگیلویه می باشد که تعداد آنها ۱۱۰ است. با استفاده از نمونه تصادفی با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۸۶ نمونه آماری تحقیق انتخاب گردید:

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + 1/N \left(\frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right)} = \frac{\frac{(1.96)^2 (0.5)(0.5)}{(0.05)^2}}{1 + 1/110 \left(\frac{(1.96)^2 (0.5)(0.5)}{(0.05)^2} - 1 \right)} = 86$$

تعاریف نظری و عملیاتی متغیرهای تحقیق

آموزش

آموزش به استفاده از فرایندهای رسمی و غیررسمی به منظور انتقال دانش و کمک به افراد برای کسب مهارت های لازم در جهت انجام وظایف به شکلی رضایت بخش اطلاق می شود (وریو و همکاران، ۲۰۱۳^۵).

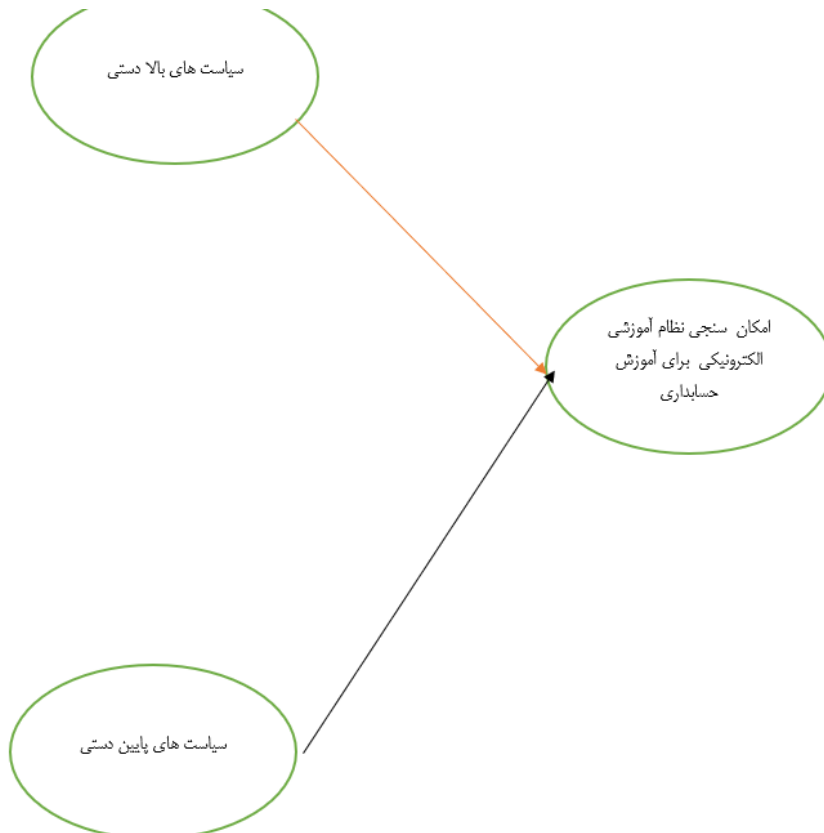
نظام آموزشی

نظام آموزشی عبارت است از نظامی دربرگیرنده امکانات و رویه ها و ابزارها و روش ها برای آموزش از دوران ابتدایی تا انتهای دوران دانشگاهی می باشد. این نظام برحسب ماهیت دارای انواع مختلفی می باشد. برحسب رایگان بودن/نبودن خدمات به دو نظام آموزشی دولتی و انتفاعی؛ و برحسب آموزش یکجا و یا پاره وقت به دو نظام متمرکز یا غیرمتمرکز تقسیم بندی می شود. متولیان نظام آموزشی در ایران، آموزش و پرورش و وزارت علوم و فناوری می باشد. آموزش و پرورش وظیفه تعلیم و تربیت دانش آموزان؛ و دانشگاهها و موسسات آموزشی که زیرمجموعه وزارت علوم و فناوری می باشند وظیفه آموزش دانشجویان می باشد (اسکندری، ۱۴۰۱).

حسابداری:

⁵ -Weru

تعریف‌های زیادی برای حسابداری ارائه شده است ولی به طور کلی به معنای دسته بندی و گزارش گیری از فعالیت های مالی در سازمان های مختلف است.

شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق

پایایی ابزار گردآوری داده ها

پایایی یک سنجه، ثبات و هماهنگی منطقی پاسخ ها در ابزار اندازه گیری را نشان می‌دهد و به درستی و خوب بودن یک سنجه کمک می‌کند (دانایی فرد و همکاران، ۱۳۸۸: ۴۴۶). هدف از سنجش پایایی پرسشنامه این است که در زمان ها و مکان‌های مختلف ، کاربرد داشته باشد. برای بررسی پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب

آلفای کرونباخ که برای سؤالات چند مقیاسی کاربرد دارد.

در این روش، اگر ضریب آلفا کمتر از $0/60$ باشد اعتبار آن ضعیف، دامنه $0/70$ قابل قبول و بیش از $0/80$ خوب تلقی می‌شود (سکاران، ۱۳۸۸: ۳۸۵). در این پژوهش با استفاده از نرم افزار *SPSS* ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردید.

تاثیر سیاست های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

و پرورش

38

راضیه دیدار

مقادیر بدست آمده از آلفای کروناخ متغیرهای پژوهش با توجه به پرسشنامه نهایی شده به بشرح جدول (۳-۳) است:

جدول ۱: ضرایب آلفای کروناخ

متغیر	تعداد سوال	ضریب آلفا
قابلیت و شرایط بکارگیری فناوری	۱-۱۰	۰/۸۲
زمینه های کاربردی	۱۱-۲۰	۰/۷۹
عوامل تسهیل کننده	۲۱-۳۰	۰/۹۳
عوامل محدود کننده	۳۱-۴۰	۰/۸۴
سیاست های بالا دستی نظام آموزشی	۴۱-۴۵	۰/۷۹
سیاست های پایین دستی	۴۶-۵۰	۰/۹۲

ضریب آلفای کروناخ به دست آمده نشان دهنده پایایی مطلوب پرسشنامه های پژوهش است.

تحلیل داده های پرسشنامه در نرم افزار اس پی اس اس نسخه ۲۴ صورت می گیرد. تحلیل داده ها در دو بخش توصیفی و استنباطی انجام شد. در بخش توصیفی، شاخص های توصیفی از جمله میانگین و انحراف معیار متغیرهای تحقیق به همراه جداول آماری ارائه خواهد شد. در بخش استنباطی، با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف به بررسی نرمال بودن متغیرهای تحقیق پرداخته شد. سپس با استفاده از آزمون تی استیودنت-تک متغیره به بررسی فرضیات تحقیق پرداخته شد. همچنین با استفاده از آزمون های همبستگی به بررسی روابط بین متغیرهای تحقیق پرداخته شد.

۵- یافته‌ها

حدود ۳۵ درصد از پاسخ‌گویان را زنان؛ و ۶۵ درصد از آنها را مردان تشکیل می‌دهند. بیش از نیمی از پاسخ‌گویان (۵۵ درصد) دارای مدرک تحصیلی لیسانس حسابداری می‌باشند و حدود ۴۲ درصد از آنها دارای مدرک کارشناسی ارشد حسابداری هستند. بیشترین فراوانی رده سنی مرتبط به رده سنی ۴۱-۵۰ سال (۳۹ درصد)؛ و کمترین فراوانی رده سنی مرتبط به رده سنی ۵۱ سال به بالاست (۱۳ درصد).

جدول شماره ۲. آمار توصیفی مرتبط به شرایط-امکانات استقرار آموزش الکترونیکی

متغیر شاخص آماری	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
سوال ۱	۸۶	1	5	3.83	1.210
سوال ۲	۸۶	1	5	3.20	1.146
سوال ۳	۸۶	1	5	3.31	1.304
سوال ۴	۸۶	1	5	2.65	1.049
سوال ۵	۸۶	1	5	3.00	1.265
سوال ۶	۸۶	1	5	3.35	1.317
سوال ۷	۸۶	1	5	3.52	1.244
سوال ۸	۸۶	1	5	3.78	1.278
شرایط و امکانات	۸۶	2.13	5.00	3.3299	.54162

داده‌های جدول شماره ۲ میانگین، انحراف معیار، کمترین، بیشترین و دامنه‌ی زمینه‌های کاربردی استقرار آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری و سازه‌های آن را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که میانگین و انحراف معیار برای زمینه‌های کاربردی استقرار آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری به ترتیب $3/69$ و $0/521$ بدست آمده است.

جدول شماره ۴: آمار توصیفی مرتبط به زمینه‌های کاربردی استقرار آموزش الکترونیکی

متغیر شاخص آماری	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
سوال ۱	86	1	5	3.66	1.298
سوال ۲	86	1	5	3.31	1.331
سوال ۳	86	1	5	3.90	1.246
سوال ۴	86	1	5	3.40	1.277
سوال ۵	86	1	5	3.97	1.121
سوال ۶	86	1	5	3.95	1.028
زمینه‌های کاربردی	86	2.67	5.00	3.6977	.52113

داده‌های جدول شماره ۴ میانگین، انحراف معیار، کمترین، بیشترین و دامنه‌ی موانع و چالش‌های استقرار آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری و سازه‌های آن را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که میانگین و انحراف معیار برای موانع و چالش‌های استقرار

آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری به ترتیب ۳/۵۲ و ۰/۶۷۱ بدست آمده است.

جدول شماره ۵ آمار توصیفی مرتبط به موانع و چالشهای استقرار آموزش الکترونیکی

متغیر شاخص آماری	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
سوال ۱	86	1	5	3.74	1.257
سوال ۲	86	1	5	3.60	1.286
سوال ۳	86	1	5	3.71	1.362
سوال ۴	86	1	5	3.47	1.335
سوال ۵	86	1	5	3.52	1.370
سوال ۶	86	1	5	3.10	1.338
سوال ۷		1	5	3.56	1.280
موانع و چالشها	86	1.00	5.00	3.5299	.67144

داده‌های جدول شماره ۵ میانگین، انحراف معیار، کمترین، بیشترین و دامنه‌ی عوامل تسهیل کننده استقرار آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری و سازه‌های آن را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که میانگین و انحراف معیار برای موانع و چالشهای استقرار آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری به ترتیب ۲/۸۸ و ۰/۴۶۵ بدست آمده است.

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

و پرورش

42

راضیه دیدار

جدول شماره ۶ آمار توصیفی مرتبط به عوامل تسهیل کننده استقرار

آموزش الکترونیکی

متغیر شاخص آماری	تعداد	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
سوال ۱	86	1	5	2.80	1.072
سوال ۲	86	1	5	2.95	1.217
سوال ۳	86	1	5	2.85	1.213
سوال ۴	86	1	5	2.70	1.128
سوال ۵	86	1	5	3.27	1.034
سوال ۶	86	1	5	2.78	1.022
سوال ۷		1	5	2.87	1.038
عوامل تسهیل کننده	86	1.71	3.86	2.8887	.46557

جدول ۸: آمار توصیفی مرتبط به متغیرهای الگوی تحقیق

مضمون	میانگین	انحراف معیار	سطح معناداری	مطلوبیت با وضع موجود
امکان سنجی استقرار نظام آموزشی در راستای آموزش حسابداری	۳/۹۷**	۰/۶۸۶	۰/۰۰۱	در سطح مطلوب

سیاست های بالا دستی نظام آموزشی	۰/۷۲۲	۰/۰۰۱	در سطح مطلوب
سیاست های پایین دستی نظام آموزشی	۰/۷۰۸	۰/۰۰۱	در سطح مطلوب

** معنادار در سطح خطای یک درصد. این سطح معناداری بدان معناست که میانگین متغیرهای تحقیق به طور معناداری بزرگتر از عدد ۳ (میانگین نظری: معیار مطلوبیت) می باشد. (P-Value<0.05).

ب) آزمون فرضیات

در ادامه، با استفاده از معادلات ساختاری (مدل های ساختاری و اندازه گیری) و شاخص های کفایت به اعتبارسنجی الگو پرداخته می شود. پژوهشگران در هنگام کار با معادلات ساختاری با دو مدل سروکار دارند. مدل اندازه گیری، مدل ساختاری. به استناد مدل های اندازه گیری مقوله های مورد مطالعه، میانگین واریانس استخراجی برای بررسی روایی همگرا در جدول (۸) ارائه شده است:

جدول (۹): میانگین واریانس استخراجی (AVE) - پایایی ترکیبی (CR) متغیرهای تحقیق

مقوله	CR	AVE	نتیجه
امکان سنجی استقرار نظام آموزشی در راستای آموزش حسابداری	۰/۸۱	۰/۶۲	روای همگرا
سیاست های بالا دستی نظام آموزشی	۰/۷۹	۰/۵۳	روای همگرا
سیاست های پایین دستی نظام آموزشی	۰/۷۸	۰/۵۲	روای همگرا

با توجه به اینکه کلیه مقادیر AVE بزرگتر از ۰/۴ می باشد لذا می توان گفت که کلیه متغیرهای موجود در الگوی تحقیق دارای روایی همگرا است.

رتبه بندی مولفه های موثر بر استقرار آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری

برای رتبه بندی چهار عامل/مولفه ی مورد بررسی، از آزمون رتبه بندی فریدمن استفاده شده است که نتایج آن در جدول زیر ارائه شده است.

تاثیر سیاست های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

و پرورش

44

راضیه دیدار

آزمون فریدمن برای تعیین رتبه بندی مولفه های یک متغیر استفاده می‌شود. در این قسمت نشان می‌دهیم که کدام مولفه/عامل بیشترین و کدام مولفه کمترین تاثیر(اهمیت) را در استقرار آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در سازمان مورد مطالعه دارد؟ برای انجام این فرضیه از آزمون فرضیه زیر استفاده می‌شود:

$$\begin{cases} H_0 = \text{بین ابعاد عدالت سازمانی از نظر اولویت بندی تفاوتی وجود ندارد} \\ H_1 = \text{بین ابعاد عدالت سازمانی از نظر اولویت بندی تفاوتی وجود دارد} \end{cases}$$

جدول ۱۰. آزمون فریدمن برای بررسی رتبه بندی مولفه‌های موثر بر استقرار آموزش الکترونیکی

آماره ها	مقدار
کای مربع (خی دو)	۱۲۰/۳۲
سطح معنی داری	۰/۰۰۰
درجه آزادی	۲
تعداد	۸۶

در سطح خطای ۱ درصد؛ سطح معنی داری ۰/۰۰۰ می‌باشد. بنابراین نتیجه آزمون در این سطح خطا (sig=0) با توجه به جدول فوق معنی داری است.

جدول ۱۰: نتایج آزمون فریدمن برای رتبه بندی مولفه‌های موثر بر استقرار آموزش الکترونیکی

عامل	میانگین رتبه ها	رتبه
شرایط و امکانات	2.34	۳
زمینه های کاربردی	3.30	۱
موانع و چالش ها	2.91	۲

عوامل تسهیل کننده	1.45	۴
-------------------	------	---

نتیجه میانگین رتبه‌ها نشان می‌دهد که مولفه‌ی زمینه‌های کاربردی با ضریب ۳/۳ بیشترین تاثیر (اهمیت)؛ عوامل تسهیل کننده با ضریب ۱/۴۵ کمترین تاثیر (اهمیت) را در استقرار نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری دارد.

جدول ۱۱: ضرایب اثرگذاری سیاست‌های کلان - پایین دستی نظام آموزشی بر روی استقرار الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری

متغیر مستقل	ضریب استاندارد	سطح معناداری
ثابت	۰/۱۲	۰/۰۰۰
سیاست‌های کلان نظام آموزشی	۰/۷۶	۰/۰۲
سیاست‌های پایین دستی نظام آموزشی	۰/۲۴	۰/۰۰۲

از جدول فوق ملاحظه می‌شود که سیاست‌های نظام بالا دستی و پایین دستی تاثیر معناداری بر روی استقرار آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری دارد.

۶- نتیجه‌گیری

آموزش نقش و اهمیت زیادی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی، به‌ویژه آموزش عالی دارد. در نتیجه به‌منظور انطباق با نیازها و توسعه جامعه، ضروری است که دانشگاه‌ها اصلاحاتی را در بخش تأمین آموزش و پرورش جامعه انجام دهند. تأکید بر بهبود کیفیت، کارایی و نوآوری در آموزش می‌تواند تا بتواند نیازهای فردی را برآورده سازد و آن را با نیازهای آینده جامعه سازگار کند. دانشگاه‌ها و دانشکده‌های محلی باید اهداف آموزشی خود را تنظیم کنند و با توجه به نظام برنامه درسی آن را تقویت کنند و توانایی خود را در ترکیب تئوری با عمل تقویت کنند. دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها باید براساس نیازهای اجتماعی هدایت شوند و پرورش‌دهنده‌ی استعدادهای موردنیاز جامعه باشند تا از این طریق بتوانند به توسعه بهتر و رقابت شدید دست یابند. تدریس حسابداری سنتی عمدتاً به دانش‌آموزان توانایی ثبت داده‌های اقتصادی را می‌دهد و متخصصانی را آموزش می‌دهد که قادر به پردازش اطلاعات اقتصادی هستند، اما با رسیدن عصر اطلاعات بزرگ، کار حسابداری از تأکید سنتی بر حسابداری و نظارت بر استخراج و کاربرد عمیق داده‌ها تغییر کرده است و در نتیجه ماهیت کارکرد حسابداری در سال‌های اخیر دچار تغییر شده است؛ بنابراین، برای تدریس حسابداری در دانشگاه‌ها که استعدادهای حسابداری را صادر می‌کنند و تدریس حسابداری در دانشکده‌های حرفه‌ای

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

و پرورش

46

راضیه دیدار

بالاتر، نیاز به آموزش استعدادهایی باکیفیت بالاتر و توانایی کاری بالاتر است. در حال حاضر، داده‌های بزرگ به هر جنبه از جامعه نفوذ کرده‌اند و در زمینه اقتصادی، شرکت‌های بیشتری حسابداری خود را به‌روز کرده‌اند و شروع به استفاده از نرم‌افزار حسابداری هوشمند کرده‌اند که این روش‌ها در آموزش‌های حسابداری سنتی موجود نیستند. با این حال در سال‌های اخیر بحث‌های فراوانی بین صاحب‌نظران رشته‌ی حسابداری مبنی بر اینکه در حال حاضر حسابداران برای ورود به بازار کار و اتخاذ شغل حرفه‌ای به یک مجموعه وسیع‌تری از مهارت‌ها نیاز دارند مطرح گردیده است و این امر به برنامه آموزشی و محتوای آموزش آنان بستگی دارد. متأسفانه در دانشگاه‌ها هنوز بر اساس شیوه‌های سنتی دانش حسابداری در حال تدریس است در صورتی که حسابداری تحت تأثیر زمینه‌های اقتصادی، تکنولوژی، سیاسی، فرهنگی و ... است باید محتوا و شیوه‌های آموزش حسابداری متناسب با تحولات روز اصلاح گردد

این مطالعه با هدف امکان‌سنجی استقرار نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش درس حسابداری در شهرستان کهگیلویه انجام گرفت. مطابق با وضعیت معیار شرایط و قابلیت به کارگیری نظام آموزش مجازی در راستای آموزش درس حسابداری بالاتر از حد متوسط و مطلوب بود. نتایج پژوهش نصیری و فتحی و اجارگاه (۱۳۸۴)، توکلی (۱۳۸۷)، دولت فنلاند (۲۰۰۴)، اناری نژاد و مزروقی (۱۳۸۵)، کاظم پور و غفاری (۱۳۹۰)، کاظم پور و همکاران (۱۳۹۷)، آرام و همکاران (۱۳۹۹)، شرایط و امکانات استقرار نظام آموزش الکترونیکی را دارای اهمیت وافر تلقی کرده‌اند و یافته‌های پژوهش حاضر را تأیید می‌کنند. امکانات سخت افزاری و نرم افزاری (زیرساخت) نقش اساسی و تعیین‌کننده‌ای در نظام آموزش مجازی دارد. برای نظام آموزش مجازی، مولف‌هایی مورد نیاز است که فقدان هر یک از آنها، خلل جدی را در راه اندازی و استقرار این نظام نوین به دنبال خواهد داشت. زیرساخت مخابراتی و اینترنتی، زیرساخت منابع انسانی و کارشناسان مجرب، زیرساخت تغییر پارادایم یاددهی و یادگیری، زیرساخت و مقبولیت عمومی و همچنین ارتباط و تعامل با مراکز علمی و فراملی و ده‌ها زیرساخت دیگر به نقش آن در نظام آموزش مجازی تأکید دارد. بدیهی است دسترسی به این مهم (نظام آموزشی مجازی) بدون توجه اساسی به شرایط و قابلیت به کارگیری نظام آموزش مجازی امکان‌پذیر نمی‌باشد.

وضعیت معیار زمینه‌های کاربردی به کارگیری نظام آموزش مجازی در راستای آموزش درس حسابداری بالاتر از حد متوسط و مطلوب است که نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های سرمد و دهنوی (۱۳۸۶)، رئوفی و تاریخی (۱۳۸۴)، جمشیدیان و رضایی (۱۳۷۷)، آیدین و یوزر (۲۰۰۶)، حسین (۲۰۰۷) بوئنو و همکاران (۲۰۰۶)، ویلهلم (۲۰۰۳)، کاظم پور و غفاری (۱۳۹۰)، کاظم پور و همکاران (۱۳۹۷)، آرام و همکاران (۱۳۹۹)، همسو است. همچنین نتایج مطالعه افیونی (۱۳۹۲) همخوانی دارد. کاربردهای مختلف نظام آموزش مجازی می‌تواند دسترسی آسان‌تر کاربران به خدمات مورد درخواست‌شان را تسهیل نماید.

مطابق با جدول ۴-۱۲، و نتیجه آزمون فرضیه دوم، موانع و چالش‌های نظام آموزش مجازی در راستای آموزش حسابداری بالاتر از حد متوسط است که با نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش نصیری و فتحی و اجارگاه (۱۳۸۴)،

اناری نژاد و مزروقوی (۱۳۸۵)، توکلی (۱۳۸۷)، دولت فنلاند (۲۰۰۴)، پارک (۲۰۰۳)، حسین (۲۰۰۷)، کاظم پور و غفاری (۱۳۹۰)، کاظم پور و همکاران (۱۳۹۷)، آرام و همکاران (۱۳۹۹)، مؤید نتیجه پژوهش حاضر است. همچنین نتایج مطالعه افیونی (۱۳۹۲) نشان داد که از نظر اعضای هیات علمی امکان اجرای این دوره‌ها در هر ۴ بعد به طور معنی داری بالاتر از حد متوسط بوده و امکان اجرای این دوره‌ها وجود دارد اما برای پیشگیری از مشکلات هنگام اجرا، باید کاستی‌های موجود برطرف شود.

وضعیت معیار عوامل تسهیل کننده امکان استقرار و به کارگیری نظام آموزش مجازی را در راستای آموزش حسابداری کمتر از حد متوسط و مطلوب ارزیابی نموده‌اند که این نتایج با نتایج پژوهش مارتینز (۱۹۹۷)، بوئو و همکاران (۲۰۰۶)، حسین (۲۰۰۷)، پارک (۲۰۰۳)، توکلی (۱۳۸۷)، اناری نژاد (۱۳۸۵)، کاظم پور و غفاری (۱۳۹۰)، کاظم پور و همکاران (۱۳۹۷)، آرام و همکاران (۱۳۹۹)، همخوانی ندارد. و علت این ناهمخوانی را می‌توان در ماهیت جامعه آماری (سازمان آموزش و پرورش) جستجو کرد. برای داشتن نظام آموزش مجازی کارآمد لازم است عوامل تسهیل کننده این نظام در وضعیت مطلوبی قرار گیرد. در همین راستا بسترسازی فرهنگی می‌تواند پذیرش نظام آموزش مجازی را در بین کارکنان آسان نماید و موجبات مشارکت گسترده افراد در این سیستم را ایجاد نماید. داشتن قابلیت بروزرسانی سیستم و سازگاری آن با مرورگرهای مختلف موجب استفاده سریع و آسان از این نظام آموزشی می‌گردد. علی پور (۱۳۹۴) در تحقیقی به امکان سنجی استفاده از آموزش مجازی در آموزش‌های کوتاه مدت کارکنان از دیدگاه اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج پرداخته و نشان داد که عواملی چون تهیه محتوای الکترونیکی و ارائه آن از طریق شبکه جهانی اینترنت، ارائه برخی از دروس از طریق رادیو، تلویزیون و کانال‌های ماهواره‌ای و استفاده از رایانه به ترتیب اهمیت از مؤلفه‌های تعیین کننده برای الگوهای آموزش مجازی است. نتایج مطالعه فروغی و همکاران (۱۳۸۷) تحت عنوان عوامل مؤثر بر ارتقای کیفیت آموزش ضمن خدمت کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان نشان داد که در هر ۷ عامل مرتبط با ارتقای کیفیت آموزش، میانگین پاسخ‌های شرکت کنندگان، بیشتر از حد متوسط بوده و عامل روابط بین فردی با میانگین ۴/۱۱ دارای بیشترین مقدار و عامل نظارت با میانگین ۳/۹۶ دارای کمترین مقدار بوده است.

همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد که وضعیت معیار عوامل محدودکننده و موانع در امکان به کارگیری نظام آموزش مجازی را بالاتر از حد متوسط ارزیابی است که نتیجه بدست آمده هم‌چنان با پژوهش‌های علی پور (۱۳۹۴)، کشاورزی (۱۳۹۱) و نصیری (۱۳۸۲) همخوانی دارد. لذا می‌توان گفت برطرف نمودن عواملی که موجب محدودیت در استقرار نظام آموزش مجازی می‌گردد از نظر نمونه آماری مورد نظر اهمیت دارد. برطرف نمودن موانع سخت افزاری و نرم افزاری می‌تواند استقرار و به کارگیری نظام آموزش مجازی را تسهیل نماید. صبوری و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی به مشکلات آموزش مجازی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران از نظر استادان آموزش مجازی پرداختند. بر اساس مبانی نظری، مشکل در آموزش مجازی درون سازمانی شناسایی و مورد پرسش قرار گرفتند.

استادان آموزش مجازی مشکلات و چالش‌های آموزش مجازی دانشگاهی را در مؤلفه‌های فرهنگی، فنی، حقوقی، سازمانی و مالی در حد بالایی ارزیابی کرده اند. در حالی که مشکلات و چالش‌های آموزش مجازی در مؤلفه‌های شناختی، اجرایی، آموزشی را در حد متوسط ارزیابی نموده اند.

مراجع

- باغومیان، رافیک و رحیمی باغی، علی (۱۳۹۱). موانع پیشرفت آموزش حسابداری در ایران. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۹(۳۵)، ۶۹-۹۱.
- بوید، دیوید؛ بوید، سانیثیا و بوید، ویلیام (۲۰۰۰). تغییر شیوه‌های آموزش حسابداری در ایران (ترجمه م. خلیلی عراقی، ۱۳۸۱). حسابدار، ۱۷(۱۵۰)، ۶۸-۶۵.
- جلیلی، لیلی (۱۳۸۵). پیشرفت‌های آموزش حسابداری. حسابرس، ۸(۳۴)، ۷۷-۷۴.
- حسینی‌نسب، سید داوود؛ دانشور، زرین و مجیدیانی، مریم (۱۳۸۸). مقایسه کارایی روش‌های تدریس در پیشرفت تحصیلی درس علوم تجربی دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی منطقه زیویه استان کردستان. پویا، ۷(۷)، ۶۲-۴۵.
- خواجوی، شکرالله و منصور، شعله (۱۳۹۰). ترکیب بهینه تدریس و پژوهش: تحول لازم در آموزش حسابداری. دانش حسابرسی، ۱۱(۵)، ۸۱-۶۹.
- رهنمای‌رودپشتی، فریدون؛ وکیلی‌فرد، حمیدرضا و رئیس‌زاده، سیدمحمد رضا (۱۳۸۸). تعیین اولویت‌ها و نیازهای آموزشی محتوای دروس حسابداری از دیدگاه دانشجویان، اساتید دانشگاه، شاغلین در حرفه و ارائه‌الگویی مؤثر. تحقیقات حسابداری، ۱(۴)، ۷۸-۹۷.
- شعبانی، حسن (۱۳۸۲). مهارت‌های آموزشی، تهران: انتشارات سمت.
- شکاری، عباس (۱۳۹۱). تأثیر یادگیری مشارکتی بر رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان. فصلنامه راهبردهای آموزش، ۵(۱)، ۳۷-۳۱.
- صفوی، امان‌الله (۱۳۹۵). روشها، فنون و الگوهای تدریس. تهران: انتشارات سمت.

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

و پرورش

49

راضیه دیدار

عظیمی، مجید (۱۳۸۵). یادگیری مشارکتی و کاربست آن در آموزش حسابداری. حسابرس، ۸(۳۴)، ۵۱-۴۷.

فتحی‌آذر، اسکندر (۱۳۸۲). روش‌ها و فنون تدریس. انتشارات دانشگاه تبریز.

قورچیان، نادرقلی (۱۳۷۹). جزئیات روش های تدریس، تهران: مؤسسه فراشناختی اندیشه.

الهی شیروان، آرش و ذوالفقاری زوارم، اسماء، ۱۳۹۴، تأثیر فناوری نوین آموزشی در یادگیری دوس رشته حسابداری مطالعه موردی: هنرآموزان حسابداری استان خراسان شمالی، سومین همایش ملی مدرسه فردا، چالوس، <https://civilica.com/doc/403287>
جعفری نسب، فرخنده و سلاجقه، آزیتا، ۱۳۹۹، بررسی و تبیین چالش‌های نظام سیاست گذاری آموزش و پرورش در ایران، ششمین همایش ملی پژوهش‌های نوین در حوزه علوم انسانی، اقتصاد و حسابداری ایران، تهران، <https://civilica.com/doc/1117538>

جامعی، رضا. (۱۳۹۷). بررسی تناسب محتوا و شیوه‌های آموزش حسابداری (کارشناسی ارشد) با مهارت‌های مورد نیاز بازار کار: از دیدگاه دانشجویان، اساتید دانشگاه و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران. تدریس پژوهی، 6(3), 218-233.
مشایخی، بیتا & رشقیچ پور، سید مجتبی. (۱۳۹۱). بررسی کارایی نظام آموزشی رشته حسابداری در سطح دانشگاه‌های ایران با استفاده از تکنیک تحلیل پوششی داده‌ها. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، 19(67), 119-142. doi: 10.22059/acctgrev.2012.28801

نارویی، مریم، ۱۴۰۱، راه‌های آموزش حسابداری در آموزش و پرورش برای دانش آموزان، دومین کنفرانس بین‌المللی علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره، آموزش و پرورش، <https://civilica.com/doc/1601952>

کارمونا، اس و ترامبتا، ام (۲۰۱۰). همگرایی استانداردهای حسابداری مالی و نیاز به آموزش حسابداری مفهوم محور (ترجمه مسعود غلامزاده لداری؛ محدثه دزواره و نیلوفر ظهیرالدینی، ۱۳۹۰). حسابدار، ۲۸(۳۳۶)، ۶۴-۶۹.

لیاقت دار، محمدجواد؛ عابدی، محمدرضا؛ جعفری، سیدابراهیم و بهرامی، فاطمه. (۱۳۸۳). مقایسه میزان تاثیر روش تدریس بحث گروهی با روش تدریس سخنرانی بر پیشرفت تحصیلی و مهارت‌های ارتباطی دانشجویان. پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، ۱۰(۳)، ۲۹-۵۵.

میرزا محمدی، محمدحسن. (۱۳۹۰). روش‌ها و فنون تدریس، تهران: انتشارات پوران پژوهش.

نصیری، احسان. (۱۳۹۱). "آموزش حسابداری در هزارتوی روش‌های تدریس"، دهمین همایش ملی حسابداری ایران (ص ۲۲۳-۲۶۱). تهران، خرداد ۱۳۹۱، دانشگاه الزهرا.

نوروش، ایرج و مشایخی، بیتا. (۱۳۸۴). نیازها و اولویت‌های آموزشی حسابداری مدیریت؛ فاصله ادراکی بین دانشگاهیان و شاغلین در حرفه حسابداری. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۱۲(۳)، ۱۳۳-۱۶۱.

وارسونو، اس؛ دارماوان، ای. و ریصنا، ای. (۲۰۰۹). تدریس اصول حسابداری از منظر ریاضی (ترجمه علی رحمانی و حمیده اثنی عشری، ۱۳۹۰). حسابدار، ۲۸(۲۳۲)، ۶۷-۶۲.

Azimi, M. (2006). Participatory learning and its application in accounting education. Auditor, 8(34): 47-51 [In Persian].

تأثیر سیاست‌های کلان آموزشی بر نظام آموزش الکترونیکی در راستای آموزش حسابداری در آموزش

و پرورش

50

راضیه دیدار

- Baghoomian, R., & Rahimi Baghi, A. (2012). The Barriers of Accounting Education Development in Iran. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 9(35): 69-91 [In Persian].
- Bedford N. M., & Shankir W. G. (1987). Reorienting accounting education. *Journal of Accountancy*, (August):84-91.
- Blackmore, J. (2009). "Academic pedagogies, quality logics and performative universities: Evaluating teaching and what students want". *Studies in Higher Education*, 34(8): 857-872.
- Boyd, D; Boyd, C., & Boyd, W. (2000). Changing Accounting Teaching Practices in Iran (Translated by M. Khalili Iraqi, 2002). *Accountant*, 17(150): 65-68 [In Persian].
- Carmona, S., & Trabeta, M. (2010). The Convergence of Financial Accounting Standards and the Need for Concept-Based Accounting Training (Massoud Gholamzadeh Ladari, Mohaddeseh Dezwarah and Niloufar Zahiruddin, 2011). *Accountant*, 28(236): 64-69 [In Persian].
- Corbin, J., & Strauss, A. (2014). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*, Sage publications.
- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basics of Qualitative research techniques and procedures for developing Grounded Theory*, 3th edition.
- Douglas, p., & Robert F. (2010) Dombrowski & R. Michael Garner & Kenneth J. Smith "The Accounting Education Gap " *The CPA journal*, 80(6): 6,8-10.
- Fathi Azar, E. (2003). *Teaching methods and techniques*. University of Tabriz Publications [In Persian].
- Ghourchian, N. Gh. (2000). *Details of Teaching Methods*, Tehran: Metacognitive Institute of Thought [In Persian].
- Hosseini Nasab, S. D; Daneshvar, Z., & Majidiani, M. (2009). Comparison of the efficiency of teaching methods in academic achievement of experimental sciences course for fifth grade elementary students in Zivieh region of Kurdistan province. *Pooyesh*, 7 (7): 45-62. [In Persian].
- Hruska, I. (2018). "Methods to Efficiently Achieve High-Quality Teaching of Accounting at the University-A Teaching Innovation Evaluation." *Journal of Educational Technology*, 17(1): 113-124.
- Jalili, L. (2006). *Accounting Education Advances*. *Auditor*, 8(34): 74-77 [In Persian].

Khajavi, Sh., & Mansouri, Sh. (2011). Optimal Combination of Teaching and Research: A Necessary Transformation in Accounting Education. *Audit Knowledge*, 11(5): 69-81 [In Persian].

Liaghatdar M. J., Abedi M. R., Jafari E., & Bahrami F. (2004). Effectiveness of Lecturing Teaching Method and Group- Discussion Teaching Method on Educational Achievements and Communicative Skills: A Comparative Study. *IRPHE.*; 10 (3): 29-55 [In Persian].

Mirza Mohammadi, M. H. (2011). *Teaching Methods and Techniques*, Tehran: Pouran Research Publication [In Persian].

Nasiri, E. (2012). "Accounting Education in the Labyrinth of Teaching Methods", Tenth Iranian National Accounting Conference (Pp. 223-261). Tehran, June 2012, Al-Zahra University. [In Persian].

Noravesh, I., & Mashayekhi, B. (2005). Educational Accounting Needs and Priorities of Management; Perceptual gap between academics and practitioners in accounting profession. *Accounting and Auditing Reviews*, 12(3): 133–161. [In Persian].

Rahnama Roodposhti, F; Vakili Fard, H. R., & Raeszadeh, S. M. R. (2009). Determining the Priorities and Educational Needs of Accounting Courses Content from the Perspective of Students, University Professors, and Professionals Providing an Effective Model. *Accounting Researches*, 1(4): 97-78 [In Persian].

Raluca, S. (2016). "Using Interactive Methods in Teaching Accounting." *Studies in Business and Economics*, 11(2): 130-139.

Richards, J. C. (2002), "Theories of teaching in language teaching", In J. C. Richards & W. A. Renandya (Eds.), *Methodology in language teaching: An anthology of current practices*. Cambridge: Cambridge University Press.

Slaughter, R. A. (2011) . The Integral futures controversy. *Journal of Integral Theory and Practice*, 6(2): 105-111.

Safavi, A. (2016). *Teaching methods, techniques and patterns*. Tehran: Samt Publications. [In Persian].

Shabani, H. (2003). *Educational Skills*, Tehran: Post Publications [In Persian].

Shakari, A. (2012). The Impact of Participatory Learning on Students' Social Skills Development. *Journal of Education Strategies*, 5(1): 31-37 [In Persian].

Strauss, A., & J. Corbin (1998). *Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*, (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

- Sullivan, E. J. (1996). Teaching financial statement analysis: A cooperative learning approach. *Journal of Accounting Education*, 14(1): 107-111.
- Urbancic, F. R. (2009). Individual and Institutional Contributors to Research in Accounting Education. *The Accounting Educators' Journal*, 19(1): 21-44.
- Varsono, S., Darmavan, A., & Risna, O. (2009). Teaching Principles of Accounting from a Mathematical Perspective (Translated by Ali Rahmani and Hamideh asna Ashari, 2011). *Accountant*, 28(232): 62-67 [In Persian].
- Xiang, M. (2016). Improving the Quality of Learning in Accounting through Advice and Learning Experiences from Former Students. *Advances in Accounting Education: Teaching and Curriculum Innovations*, Emerald Group Publishing Limited: 18(1): 1-22.
- Zahorik, J. A., (1986), "Acquiring teaching skills", *Journal of Teacher Education*, (March-April), 37(2): 21-25
- Arab Mazar yazdy, M. & Hojat sani, M. & Goli, A. (2007). "Accounting Education in the Age of Information Technology". *Journal of Accounting*, (190), 26-31 [in Persian].
- Bahrami nasab, A. & Akhlaghi, M. R. (2012). "Comparative study of accounting in different countries". Tenth National Congress of Accountants, Al-Zahra University, 86-103 [in Persian].
- Bashiri manesh, N. & Shahrokhi, S. (2012). "Understanding Accounting Student". Tenth National Congress of Accountants, Al-Zahra University, [in Persian].
- Baghumian, R. & Rahimi Baghi, A. (2011). "Barriers to the development of accounting education in Iran". *Journal of Financial Accounting Empirical Studies*. ninth period. 61-91, [in Persian].
- Blazey, P., Ashiabor, H., & Janu, P. (2008). Stakeholder expectations for generic skills in accounting graduates: Curriculum mapping and implications for change. *Macquarie Law WP 2008*, 13.
- Dehghan dehnavi, H. & Mahmood, M. & Saba, N. (2012). "Determining components of accounting knowledge and skills in the new business environment with a structural equation modeling approach". Tenth National Congress of Accountants, Al-Zahra University, 21-38 [in Persian].
- Lin, Z. J., Xiong, X., & Liu, M. (2005). Knowledge base and skill development in accounting education: Evidence from China. *Journal of Accounting Education*, 23(3), 149-169.
- Mojtahedzadeh, V. & Alawi Tabari, H. (2010). "Knowledge and skills required for graduates of undergraduate studies from the perspective of academics, practitioners profession". *Journal of Accounting*, 73-81 [in Persian].
- Mashayekhi, B. & Noravesh, I. (2005). Educational needs and priorities of management accounting: the perceptual gap between academics and practitioners in the profession. *Review of Accounting and Auditing*, 12(41), 133-161 [Persian].
- Nonahalnahr, A. & Mohammadzadeh Salteh, H. & Hamdollahi, K. (2014). "Assessing the impact of accounting education (academic education and periodic experiences) and

- experience on professional judgment of auditors". *Experimental Accounting Research*. [in Persian].
- Noravesh, I. & Rostamyani, F. & Dadgar, S.H. (2012). "Effectiveness of Accounting Education MA". Tenth National Congress of Accountants, Al-Zahra University, 186-198 [in Persian].
- Noravesh, I. (2003). The process of reviewing the curriculum and offer a new program for undergraduate accounting majors. *Journal of Accounting*, (190), 29-37 [in Persian].
- Novin, A. M., Pearson, M. A., & Senge, S. V. (1990). Improving the curriculum for aspiring management accountants: The practitioner's point of view. *Journal of Accounting Education*, 8(2), 207-224.
- Paisey, C., & Paisey, N. J. (2010, June). Developing skills via work placements in accounting: Student and employer views. In *Accounting forum* (Vol. 34, No. 2, pp. 89-108). Elsevier.
- Rezaie, M. (2017). "Accounting training". Second Conference on Management, Economics and Accounting.
- Rezai, N. & Ghorbani, A.A. (2012). "Future Accounting Education: Opportunities and Threats". Tenth National Congress of Accountants, Al-Zahra University, 55-84 [in Persian].
- Ragothaman, S., Lavin, A., & Davies, T. (2007). Perceptions of Accounting Practitioners and Educators on E-Business Curriculum and Web Security Issues. *College student journal*, 41(1).
- Sugahara, S., & Lau, D. (2018). The effect of game-based learning as the experiential learning tool for business and accounting training: A study of Management Game. *Journal of Education for Business*, 1-9.
- Salehi, M. & Nasirzadeh, F. & Rostami, V. (2014). "The challenges of accounting education in Iran through the number of practitioners and university references". *Audit Knowledge Magazine*. [in Persian].
- Setaysh, M.H. & Mansouri, S.H. (2012). "Explore ways to create alignment between the content of accounting with the requirements of the business environment". *Empirical Studies of Financial Accounting*, 10(33), 19-33 [in Persian].
- Tan, Samuel T. September (2012). The Impact of Accounting Education and Moral Reasoning on Professional Judgement : the Case of Charity Disclosures. 1-46.
- Vakilifard, H. & Rahnamay Roodposhti, F. (2012). "Determining priorities and training needs of the course in accounting from the perspective of students, professors and practitioners in providing professional and effective manner". Thesis [in Persian].
- Wang, Q., Liu, D., & Qin, S. (2018, June). Innovation and Practice of Applied Accounting Talents Training Mode in Local Colleges and Universities Based on Supply-Side Reform-- Taking Shenyang Jianzhu University as an Example. In 2018 2nd International Conference on Education, Economics and Management Research (ICEEMR 2018). Atlantis Press.
- Yang, L. H., Zhang, C., & Liang, X. T. (2018, May). Research on Reform and Innovation of Accounting Manual Training. In 4th Annual International Conference on Management, Economics and Social Development (ICMESD 2018). Atlantis Press.
- Zhang, Y. (2018). Model Innovation and Teaching Effect Evaluation of Accounting Teaching in Higher Vocational Colleges in the Era of Big Data. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 18(6).